

Polītiski nozīmīga stāja

2012. gada Daugavas Vanagu Centrālās valdes (DV CV)

sēde Bērzainē 25. - 28. maijā



Sēdē Bērzainē Daugavas Vanagu Centrālā valde ieņem politiski nozīmīgu stāju par nelegāli iesauktiem Latvijas pilsoņiem abu pušu bruņotajiem spēkos Otrā pasaules karā.

Piektdien, 25. maijā, Daugavas Vanagu pārstāvji no visas pasaules sabrauca Bērzainē, Vācijas Daugavas Vanagu skaistajā mītnē pie Freiburgas, pasakainajā Švarcvaldē, lai piedalītos gadskārtējā Centrālās valdes sēdē. Dalībnieki pulcējās brīvdabas svētbrīdī, ko vadīja archibīskaps Elmārs Ernsts Rozītis. Pēc tam sēdi svinīgi atklāja jaunais Daugavas Vanagu priekšnieks, atv. admirālis Andrejs Mežmalis. Sveiciens bija atsūtījuši Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš, Saeimas priekšsēde un partijas Vienotība valdes priekšsēde Solvita Āboltiņa un LR vēstnieks Vācijā Ilgvars Kļava. DV priekšnieks iepazīstināja sēdes dalībniekus ar jauniem DV Prezidija locekļiem - Andri Stakli un Ivaru Švānfeldu, kā arī ar jauno DV Latvijas priekšsēdi, atv. brigādes ģenerāli Juri Vectirānu.

Kā allaž, jautājumi par aprūpi ieņēma ievērojamu vietu disku-

sijās. Centrālās valdes pārstāvības vadītāja Solvita Sekste savā ziņojumā stāstīja par plašu un nozīmīgo darbu, ko veic pārstāvība, gādājot, lai bijušajiem leģionāriem tiktu izsniegtas zāles un pabalsti. Un aprūpes darbs nenotiek tikai saistībā ar leģionāriem. Ievērojami līdzekļi tiek ziedoti audžu ģimeņu, bāreņu un daudz bērnu ģimeņu atbalstam. Ikgadējie ziedojumi pārstāvības aprūpes darbam auguši no 404 000 latu līdz 479 000 latu divu gadu laikā. Organizācija var lepoties ar savu devumu un pārstāvības darbu aprūpes laukā: kā teikts latviešu sakāmvārdā: *kāds darbs, tāds darītājs*.

Sēdes dalībnieki pieņēma svarīgus lēmumus par jaunu darbības noteikumu izdošanu un par saņemtiem izdevumiem: *DV Mēnešrakstu un Laiks. Telpa. Ļaudis* sesto grāmatu. Sēde arī nolēma atbalstīt DV Vācijas nodaļas valdes locekļa Austrā Graša priekšlikumu par pēcskolas izglītības programmas sagatavošanu un īstenošanu Latvijā („Skaņākalna institūts”). Institūtam ir mērķis izglītot patriotisku, latviski pašapziņīgu jaunatni. Galvenā doma ir sniegt viengadīgu kursu - pēc kādreizējā Minsteres sabiedriskā institūta parauga, kur jaunizbraucēju jau-

nieši, bijušās trimdas jaunieši, Sibīrijas jaunieši un vēl citi varētu padziļināt savas zināšanas par latviešu valodu, kultūru un politiku. Sēdē runāja arī par vajadzību paplašināt Lestenes Brāļu kapus, kā arī par Okupācijas muzeja *Nākotnes nama* projektu, tur tagad atsākušies plānošanas darbi.

Svētdienas vakarā dalībnieki un viesi klausījās interesantu referātu, ko nolasīja Eiropas latviešu apvienības priekšsēdis Aldis Austers, - par ļoti interesantu projektu - zemes fonda dibināšanu. Spraugās diskusijās piedalījās arī PBLA priekšsēdis Jānis Kukainis. Šeit jāpiemin, ka sēdes laikā bija iespēja ne tikai nopietni priest, bet arī papildināt zināšanas un vakaros papriecāties. Pirms sēdes notika konference, ko organizēja Vācijas DV priekšsēdis Indulis Bērziņš un kur varēja noklausīties lieliskus referātus, ko nolasīja speciālisti, piemēram, Valters Nollendorfs no Okupācijas muzeja, Latvijas Nacionālā archīva direktore Māra Sprūdža, Latvijas audžuģimeņu biedrības vadītāja Ilze Golvere, bijušais Saeimas deputāts Jānis Priedkalns, Austris Grasis, PBLA priekšsēdis Jānis Kukainis un vēl citi. Par jauku pārsteigumu sēdes dalībniekiem, uzstājās Bēr-

zaines jaundibinātās latviešu skolas audzēkņi un skolotāji. Vakaros bija jautra dziedāšana un pat dancošana! Katru rītu DV jaunieši rosījās, lai sagatavotu ikdienas izdevumu *Knābiens* - kur varēja pārslasīt iepriekšējās dienas spilgtākos un asprātīgākos citātus.

Līdztekus svarīgajām sarunām par organizācijas iekšējām temām 2012. gada Centrālā valde izrunāja pašlaik politiski aktuālo un jūtīgo jautājumu par latviešu leģionāru statusu. DV CV jau labu laiku ir mudinājusi Saeimas locekļus pieņemt likumu, kas nodrošinātu leģionāriem morālu un praktisku atbalstu. Kā zināms, Valsts prezidents Andris Bērziņš nesēn puda publisku atbalstu leģionāriem, kā arī aicināja izmantot 8. maija atceres rituālu, kas ik gadus notiek Rīgas Brāļu kapos, lai vienotu sabiedrību, it īpaši tos, kas pret savu gribu bija ierauti abās karājošās pusēs. Maija sākumā prezidents sacīja: „...Latvijas valsts traģēdija, ka mūsu tautieši tika ierauti divu lielvaru slaktiņā, kad bojā gāja desmitiem tūkstošu jaunu cilvēku, kad tauta pret pašas gribu tika sadalīta divās karājošās pusēs, kad brālis tika nostādīts pret brāli, - joprojām tiek izmantota pritrunu sēšana un tautas dalīšana... Tas kara traģēdijas piemiņu dara daudz sāpīgāku un smagāku, jo abās frontes pusēs kara brāļi, draugi, kaimiņi, skolabiedri. Tomēr ikvienam no

mums ir dārga savu tuvinieku piemiņa neatkarīgi no tā, kādā frontes pusē mūsu tēvi vai vectēvi ir karājuši.”

Turpinot cīņu par latviešu leģionāru godu un materiālo atbalstu un neaizmirstot, ka Otrais pasaules karš bija milzīga traģēdija visiem Latvijas pilsoņiem, DV CV pieņēma ļoti nozīmīgu un tālredzīgu rezolūciju. Rezolūciju izsūtīs visiem Saeimas deputātiem, politiskām partijām un Prezidentam:

„Daugavas Vanagu Centrālās valdes sēde 2012. gada 27. un 28. maijā konstatē, ka 1998. gadā Saeimā pieņemtā rezolūcija par atbilstu latviešu leģionāriem netiek pilnīgi izpildīta. Daugavas Vanagu organizācija lūdz Saeimas deputātus pieņemt likumu, atzīstot leģionārus par brīvības cīnītājiem. Daugavas Vanagu organizācija paziņo, ka šis lūgums ir bezparteišķs un nav saistīts ne ar vienu politisko partiju. Tā kā Latvijas jauniešus nelegāli iesauca abu okupāciju karaspēkos, aicinām likumā noteikt finansiālu pabalstu sniegšanu jebkuŗam nacistiskās Vācijas vai Padomju Savienības bruņotajos spēkos Otrā pasaules karā nelegāli iesauktam Latvijas pilsonim.”

Paldies DV Vācijas valdei par labi organizētu sanākumi! Nākamā Daugavas Vanagu Centrālās valdes sēde notiks Latvijā 2013. gada vasarā.

Aivars Sinka,

DV CV Informācijas nozares vadītājs

Daugavas Vanagi no visas pasaules pulcējas Freiburgā

No 24. līdz 28. maijam Vācijas Daugavas Vanagu centrā “Bērzainē”, kas atrodas Freiburgā, salidoja Daugavas Vanagu un citu lielāko pasaules latviešu organizāciju vadītāji, lai izvērtētu pašreizējo darbību un iezīmētu organizācijas nākotnes centrālos virzienus.

Ši bija viena no visnozīmīgākajām Daugavas Vanagu rīkotajām konferencēm, ko pārstāvēja delegāti no Latvijas, Amerikas, Kanadas, Austrālijas, Anglijas un Vācijas, kā arī lielāko ārpus Latvijas latviešu organizāciju vadītāji - Pasaules brīvo latviešu aapvienības priekšsēdis Jānis Kukainis, Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas ārpus Latvijas archibīskaps Elmārs Ernsts Rozītis un Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšsēdis Andrejs Mežmalis.

Tā kā ievērojams skaits latviešu pēdējos divdesmit gados pārcēlušies uz dzīvi ārvalstīs, aktualizējas nepieciešamība stiprināt vienotu nacionālo informatīvo telpu. Tāpēc arī konferencē temats bija “Latviešu organizāciju ārpus Latvijas nākotne un informācijas apmaiņas loma to darbībā”.

24. maijā dalībnieki devās uz Strasbūru, kur Daugavas Vanagu Vācijas-Bonnas nodaļas vadītājs

Austris Grasis bija noorganizējis tikšanos ar Eiropas Parlamenta deputātu Krišjāni Kariņu. Daugavas Vanagu pārstāvji ne tikai iepazīs ar Eiropas Parlamenta ēku, bet arī uz brīdi varēja viesu statusā vērot Eiropas Parlamenta sēdi, kurā no augšas bija labi redzami visi deputāti, tostarp arī Latvijas delegāti.

Juris Vectirāns, kurš pašreiz vada Daugavas Vanagu organizāciju Latvijā, ar īpašu rūgtumu noraudzījās uz Latvijas delegātu Eiropas Parlamentā Alfredu Rubiku, ko par pretvalstisku darbību tieši Juŗa Vectirāna vadībā pēc Latvijas valsts neatkarības deklarācijas pieņemšanas arestēja. 1991. gada puŗa laikā Vectirāns veica parlamenta (tolaik vēl Augstākā padome) uzraudzību un vadīja LPSR kompartijas centrālkomitejas ieņemšanu un tās lideŗa arestu.

Laiki mainās, daudzie negaidītie pavērsieni Latvijas politiskajā un ekonomiskajā dzīvē liek nopietnāk ielūkoties mūsu Valsts priekšstāvjos un ar daudz lielāku personisko atbildību balsot vēlēšanās, izraugoties, kam deleŗēŗt savu uzticību.

Īsajā uzrunā, ko viesiem veltīja deputāts Kariņš sēdes starplaikā, viņš puda lielu cerību par Latvijas nākotni, augstu vērtēŗot latvieŗu jaunatni.



Daugavas Vanagu pārstāvji Eiropas Parlamentā

Ne velti Daugavas Vanagi par vienu no prioritātēm nākotnē izvirza darbu ar bērniem un jaunieŗiem, kā arī informācijas apmaiņu, kas spēŗtu sasnieŗt arī tos jaunos cilvēkus, kuŗi devušies darba meklējumos vai studijās uz ārvalstīm, lai tie nezaudētu saikni ar Tēŗzemi.

Daugavas Vanagu organizācija, kas izveidota pēc Otrā pasaules kara beigām Beŗģijas kara gūstekņu nometnē ar mērķi palīdzēt bijušajiem latvieŗu karavīriem un viņu ģimenēm, gadu laikā izaugusi par plaŗu latvieŗu organizāciju, kuŗas vēlāko gadu galvenie mērķi un

uzdevumi bijuŗi pulcēt latvieŗus visā pasaulē vienotas tautas kopības saglabāšanai, kopt un uzturēt latvieŗu varoņgaru, nacionālo vienotību un morālo stāju, palīdzēt grūtībās nonākuŗajiem tautieŗiem, atbalstīt un veicināt latvisko kultūru, izglītību un jaunatnes attīstību, aizstāvēt Latvijas neatkarību un brīvību, stiprināt ticību Latvijas valstij, godināt visus karavīrus, kas cīnījuŗies par Latvijas brīvību un neatkarību, kā arī sadarboties ar cilvēkiem no citām tautām kopīgo intereŗu un mērķu sekmēŗšanai.

Daudzo referātu vidū īpaŗu ie-

vēŗību guva Okupācijas muzeja direktora un *Jaunās Gaitas* pirmā redaktora Valtera Nollendorfa priekŗlasījums „Informācijas apmaiņas un mediju loma, trimdai kļūstot par globālu fainomenu. Kā jaunākajām paaudzēm veicināt motīvāciju apŗūt latvieŗu valodu un veicināt latviskumu ārpus Latvijas”.

Konferences gaitā Valters Nollendorfs klātesoŗos ne tikai iepazīstināja ar Okupācijas muzeja paplaŗināŗanas projektu, bet arī atklāja sevi par dzejnieku, vienā no vakariem lasot savu valodā bagāto un dziļām emocijām caurstrāŗvoto dzeju.

Induŗa Bēŗzina referāŗtŗ “Vienotas informācijas telpas nozīme paaudzju vienotāŗā un organizāciju saziņā ar latvieŗiem savās mītnes zemēs, samazinoties aviŗu un apkārtrakstu abonentu skaitam” palīdzēja konkrētīzēt Daugavas Vanagu organizācijas nākotnes uzdevumus un sniedza rezumēŗumu ŗai nozīmīģajai konferencēi.

Vera Volgemute Rozīte



LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

47. Vanadžu salidojums



Salidojuma vanadzēs (no kr.): G. Reynolds, S. Tērauda, M. Prauliņa, I. Birzgale, E. Millere, V. King, S. Janovska

Šā gada 19. maijā rītā Daugavas Vanagu fonda vanadzēs salidoja jau 47. Vanadžu salidojumā, kas notika "Mūsmājās". Piedalījās 36 vanadzēs un viesi. Salidojumu vadīja Anglijas vanadžu priekšiece Marita Grunts, un galvenā viesiņa bija jaunievēlētā DV organizācijas vanadžu priekšiece Gunta Reynolds no Kanadas. Salidojuma svētbrīdi novadīja mācītājs Viesturs Vāvere.

Gunta Reynolds savu uzstāšanos atklāja ar Voldemāra Avena dzejoli "Uz izeju", uzsvērot, ka šajā dzejolī ir daudz, ko pārdomāt un attiecināt uz sevi. Gunta pateicās vanadzēm par dāvāto uzticību, viņu ievēlējot amatā. Vanadžu

mērķis ir veikt savus pienākumus ar degsmi un darbu darīt kopā. G. Reynolds uzsvēra, ka vanadzēm aktīvi jāpiedalās jaunbraucēju iesaistīšanā Daugavas Vanagu fondā. Svarīgi ir darboties visiem kopā un saglabāt latvisko identitāti: valodu, kultūru, tradīcijas un paražas. Tika uzsvērts, ka jāmaina domāšana un jāsāk strādāt citādi. Šai domai piekrita arī uzaicinātais mācītājs V. Vāvere. Viņš arī aicināja ilgus gadus svešumā dzīvojušos latviešus saprast un pieņemt jaunbraucējus, nepārmētot viņiem lēmumu pamest brīvo Latviju.

Visu salidojumu caurvija doma, ka pēc iespējas vairāk jāiesaista

jauniebraukušie latvieši, lai viņi nāktu ar jaunām idejām.

Salidojuma galvenais temats bija sports. Dzeju par sportu un prozas fragmentus no Anšlava Egliša grāmatas "Pansija pili" lasīja Solvita Jaunkampe. Terēzes Bogdanovas stāstījumā guvām ieskatu par Latvijas sporta zvaigznēm trimdā.

Salidojums noritēja patīkamā gaisotnē un draudzīgā atmosfērā. Acīs mirdzēja atkalredzēšanās prieks!

Liels paldies jāsaka "Mūsmājām" par viesmīlīgo uzņemšanu un gardām pusdienām.

Daugavas vanadzēs, sasauksimies!

Inga un Kristīne

Vēstule BL lasītājiem

Zinu par daudziem no jums, kas šoziem sirguši ar gripu vai dažāda veida nopietnu saaukstēšanos. Bieži vien slimnieks pēc apārstēšanās nav ticis vaļā no kasīgā, sausā klepus – „nakts krekšķa”, kas traucē gan paša, gan arī ģimenes vai (pasarg’ Dievs!!) mīlo viesu naktsmieru. Nav palīdzējusi nedz antibiotika, nedz dārgās klepus zāles un ķiploks karstā pienā.

No visas sirds jums ieteikt pašpalīdzību – Jaunzēlandes MANUKA medu, kam piedēvētas dabiskas pretbaktēriju dotības. Zvērēt par to nevaru. Tomēr pēc divām gripas variācijām oktobrī un februārī (ar visu pretpoti!) izmisumā nakts vidū sāku sūktāt tējkaroti šī gardā bišu ražojuma. Tas ir zīzaini biezs un nekad nekļūst nejauki graudains. Tagad tas man vienmēr ir uz naktsgaldiņa. Tas nav jātin

ap karoti, lai nestaipās. Tas nepil uz dūnu pēļiem vai palagiem. To ieņemot mutē, aši jāliekas horizontāli uz auss un lēni tas jāsūkā, nevis ātri jānorij. Gards kā karamele, tomēr ar zināmu asumu tas „izdedzina” kutināšanu kaklā.

Zinu, teiksit, tas ir velnišķīgi dārgs. Tiem, kas dzīvo britu salās, varu pavēstīt, ka vācu veikalos Aldi to var dabūt par trešdaļu no citur parastās cenas. Kā ir Vācijā – nezinu. Nedomāju, ka Jaunzēlandes valdība vai Aldi ķēdes veikala priekšniecība mani ieteiks kādam medālim par šo propagandu vai arī kāds mani par to sodīs. Būdamā kādreizējā biteniece, kuŗas bitēm aprakstītais nebija pa spēkam, te nu es stāvu un křitu par MANUKA.

Jums visiem klusu, veselīgu naktsmieru novēlot,

Krika

Ziedojumi laikrakstam 2012. gada maijā

DVF Donkasteras nodaļa;
K. Liepiņš Kentā;
V. Hughes, Londonā.

Kopā – GBP 1 050,-

Brīvās Latvijas izdevēji, redaktore un administrātore izsaka visiem ziedotājiem sirsniņu pateicību.

LATVIEŠI VĀCIJĀ

Štutgartes deju kopas pirmais koncerts

Kopš šī gada janvāra Vācijas dienvidu daļā, Štutgartē, aktīvi darbojas latviešu tautasdeju kopa, kas katru otro mēneša trešdienu divarpus stundas ilgā mēģinājumā pulcē nu jau aptuveni 20 dejotāju. Dejotgribētāju pulkā ir gan mazi, gan lieli. Līdz ar to arī ne visiem dejotājiem ir vienlīdzīga deju pieredze. Mūsu vidū ir gan pieredzējuši Latvijas deju kopu tautu deju dejotāji, gan tādi, kuriem deju solis jāapgūst no pašiem pamatiem, taču neatkarīgi no vecuma vai dejotāju pieredzes līmeņa mūs visus vieno dejotprieks, vēlme saglabāt latviskās tradīcijas un nezaudēt saikni ar dzimteni Latviju.

Maija sākumā mēs, Štutgartes dejotāji, piedzīvojām pirmo uzstāšanos, kas notika 5. maijā Briseles latviešu dejotāju koncerta „Košas puķes vainagā” ietvaros Latvijas Republikas Pastāvīgās pārstāvības ES telpās. Koncerts bija veltīts Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienai, kā arī pašiem Briseles dejotājiem, kuŗi svinēja savu nu jau ceturto kopabūšanas gadadienu.

Sveikt dejotājus ar savu uzstāšanos bija ieradusies arī Mīnsteres dejotāji. Mums, štutgartiešiem, šis bija ļoti īpašs notikums.

Gatavošanās drudzis bija pārņēmis gan lielu, gan mazu. Vispirms jau tika izvēlēta pirmā deja, kas mums beigās izvērtās lieliskā trīs deju mikšējumā. Nācās apgūt šīs dejas soļus un choreografiju. Papildus regulāriem mēģinājumiem soļi tika atkārtoti arī mājās vai īpašajā mēģinājumā, kas tika aizvadīts pilsētas parkā ar ziņkārīgiem skatītājiem. Domājām un gādājām par tērpiem meitām un puisiem, par deju korpēm un pastalām, kopīgi arī organizējām kopēju braucienu uz Briseli. Lai visiem mūsu draugiem un atbalstītājiem būtu iespēja braukt līdz uz Briseli, tika noīrēts lielais autobuss, kas visus dejotājus un līdzjutējus laikus, bet ar nelielu maldišanos pa Briseles šaurajām ielām nogādāja pie mērķa, kā arī pēc koncerta un kopējas ballēšanas didžeja Sproga mūzikas ritmos līdz pat pusnaktij pārveda atpakaļ Štutgartē.

Gandarīti par pirmo koncertu, iedvesmoti un vēl lielāka entuziasma un enerģijas pārņemti, mēs, Štutgartes dejotāji, šobrīd jau esam sākuši gatavoties mūsu nākamajam koncertam, kas paredzēts 23. jūnijā Ligo dienas svinībās Daugavas Vanagu cen-



trā „Bērzainē”, Freiburgā. Tālākie Štutgartes dejotāju sapņi un mērķi saistās ar 2013. gada Vispārējiem Latviešu dziesmu un deju svētkiem. Mēs ļoti priecājamies un esam pateicīgi par jebkuŗu morālo atbalstu un labajiem vārdiem, kas mums rada papildu motivāciju, taču tikpat nepieciešams mums ir arī finansiāls jeb materiāls atbalsts.

Gan tērpi un brauciens uz Briseli, gan telpas mēģinājumiem tiek samaksātas no pašu dejotāju kabatas. Tomēr, raugoties tālākā nākotnē, lai veiksmīgi turpinātu iesāktu un gatavotos turpmākajiem koncertiem, pieslīpētu dejas un dejotprasmi un apgūtu jaunas dejas, par visu vairāk mums ir nepieciešamas bezmaksas mēģinājumu telpas.

Ja vien šāds atbalsts ir kāda spēkos, mēs esam atvērti visām idejām, ierosinājumiem un piedāvājumiem!

Uz drīzu tikšanos jau nākamajā mēģinājumā (pievienoties drīkst jebkuŗā laikā) vai kādā kopējā latviešu sanāksšanas reizē un sadančošanā!

Štutgartes dejotāju vārdā
Laura Putāne

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents

Andris Bērziņš

Ķļuvis par Latvijas Universitātes Goda biedru. Lēmumu par Goda biedra statusa piešķiršanu LU Senāts pieņēma 28. maija sēdē aizklātā balsojumā.

Balsojums noticis pēc LU rektora Mārča Auziņa ziņojuma noklausīšanās, kuŗā teikts: „Piešķirot Goda biedra nosaukumu, Latvijas Universitāte pauz cieņu un atzinību par nozīmīgu veikumu Latvijas valsts labā, kā arī par atbalstu Latvijas augstākajai izglītībai un zinātnei.” Goda biedra diplomu prezidents saņems 29. septembrī svinīgā ceremonijā LU jubilejas sarīkojumu laikā.

Andris Bērziņš ir 45. persona, kas Ķļuvis par LU Goda biedru. Pirmie par Goda biedriem 1920. gadā Ķļuva dzejnieks Jānis Pliekšāns (Rainis) un “Latvju dainu tēvs” Krišjānis Barons. Kopš tā laika titulu izpelnījušies arī tādi pazīstami cilvēki kā komponists Jāzeps Vītols, valodnieks Jānis Endzelīns, dzejnieks Jānis Peters, bijušais Ministru prezidents Ivars Godmanis, bijušais Augstākās padomes priekšsēdis Anatolijs Gorbunovs, Ventpils pilsētas galva Aivars Lembergs, amerikāņu analītiķis un eksperts PSRS lietās Pols Goubles, mecenāti Aina Galēja, Pēteris Alunāns un Guntis Bērziņš. Goda biedra statusu ieguvuši arī gandrīz visi Latvijas Valsts prezidenti, izņemot Vairu Viķi-Freibergu un Jāni Čaksti. Bijusi prezidente ir LU Goda doktore.

Igaunijas prezidents Latvijā

Latvijā 5. jūnijā triju dienu vizītē ieradās Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess ar dzīvesbiedri Evelīnu. Igaunijas prezidents Latvijā ieradās ar ekspresi *Edelaraudtee*. Ar viņu kopā atbrauca uzņēmēji un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji. Izvēloties uz Latviju braukt ar vilcienu, Ilvess vēlas uzsvērt Igaunijas un Latvijas nozīmību Eiropas dzelzceļa savienojuma *Rail Baltica* projektā.

Eiropas Padomes ģenerālsēdētāra vizīte

Oficiālā vizītē Latvijā bija ieradies Eiropas Padomes (EP) ģenerālsēdētārs Tūrbjērnas Jaglans. Viesis tikās ar vairākām Latvijas augstākajām amatpersonām. Saeimas priekšsēde Solvita Ābolīņa aģentūrai LETA norādīja, ka tikšanās laikā izjutusi EP ģenerālsēdētāra Tūrbjērnas Jaglana ļoti pozitīvo attieksmi un nekādi pārmetumi saistībā ar cilvēktiesību jautājumiem nav izteikti. Ābolīņa informēja Jaglannu, ka Latvijā izglītība ir pieejama astoņās mazākumtautību valodās, un atsaucās arī uz neseno Rīgas Itas Kozakēvičas Poļu vidusskolas atklājumu. EP ģenerālsēdētārs neesot sācis sarunu par nepavalstnieku jautājumu, bet Saeimas priekšsēde sarunā pati norādīja, ka nepavalstnieki lielā mērā ir tāpat aizsargāti kā Latvijas pavalstnieki. Nepavalstnieku vienīgie ierobežojumi ir politisko tiesību jomā - uz piedalīšanos vēlēšanās un iespējām ieņemt amatus dažās profesijās. Latvijā tiek veici-

nāta naturalizācija un likumdošanas procesā atrodas grozījumi Pilsonības likumā, kuŗi nepavalstnieku bērnu ļaus reģistrēt par pavalstnieku arī vienam no vecākiem.

Ratificē ES fiskālās disciplīnas līgumu

Saeima 31. maijā otrā, galīgajā lasījumā atbalstīja likumprojektu, ar kuŗu tiek ratificēts Eiropas Savienības (ES) fiskālās disciplīnas līgums. Par likumprojektu balsoja 67, pret bija 29 deputāti. Viens tautas kalps atturējās. Līguma ratificēšanai bija nepieciešams divu trešdaļu deputātu atbalsts. Līguma mērķis ir vienoties par noteikumiem, kas veicinās budžeta disciplīnu, nostiprinās ekonomikas politiku koordināciju un uzlabos eirozonas pārvaldību. Tādējādi tiks veicināta ES ilgtspējīgas izaugsmes, nodarbinātības, konkurētspējas un sociālās kohēzijas mērķu sasniegšana. Līgums stāsies spēkā, kad to līdz 2013. gada 1. janvārim būs ratificējušas vismaz 12 eirozonas dalībvalstis.

Satiksmes ministrs dzelzceļa biznesa forumā

Satiksmes ministrs Aivis Ronis paneldiskusijā Sočos VII Starptautiskajā dzelzceļa biznesa forumā “Stratēģiskā partnerība 1520” uzsvēra, ka Latvija ir un arī nākotnē būs nozīmīga vieta, savienojot Baltiju un pārējo Eiropu ar 1435 milimetru sliežu līniju, jo atrodas divu dzelzceļu sistēmu krustcelēs un savieno dzelzceļu stratēģiskos koridorus. Ronis tikās ar jauno Krievijas transporta ministru Maksimu Sokolovu un pārrunāja divpusējās sadarbības aktuālītātes. Sliežu platums, ko lieto Latvijā un pārējās Baltijas valstīs, NVS, Somijā un Mongolijā, ir 1520 milimetri, savukārt Eiropas un Āzijas sliežu platums ir 1435 milimetri.

Eiropas Parlamentā starptautiskā konferencē

izvērtēs komunistu noziegumus. Eiropas Tautas partijas grupas Latvijas preses un komunikācijas padomnieks Ģirts Salmgriezis aģentūrai LETA informēja, ka Eiropas Parlamentā (EP) Briseļē 5. jūnijā notikusi starptautiska konference “Komunistu noziegumu tiesiskais novērtējums”. Konference rikota, lai analizētu Eiropas Savienības (ES) likumdošanas normas un apspriestu, kas nepieciešams, lai panāktu totalitāro režīmu noziegumu starptautiski tiesisku vērtējumu un nosodījumu, bet vainīgie par noziegumu pastrādāšanu tiktu saukti pie atbildības un saņemtu sodu. Konferenci organizēja Eiropas Atmiņas un sirdsapziņas platforma sadarbībā ar Eiropas vēstures izlīguma grupu, kuŗas priekšsēde ir Sandra Kalniete.

Melnkalnes ārlietu ministrs Latvijā

Tiekoties ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu Rīgas pilī, Melnkalnes ārlietu un Eiropas integrācijas ministrs Milans Ročens

apliecināja, ka Melnkalnes turpmākai integrācijai ES un NATO īpaši būtiska ir Latvijas pieredze. Sarunā Bērziņš uzsvēra, ka mums un Melnkalnei - mazām valstīm - ir svarīgi savstarpēji sadarboties, īpaši ievērojot abu valstu draudzīgās attiecības. Melnkalnei ir būtiski, lai Latvija dalītos ar to savā pieredzē par ceļu uz ES un NATO. Zināšanas par citu veiksmēm un pieļautajām kļūdām ļaus Melnkalnei pēc iespējas veiksmīgāk iet sarežģīto attīstības ceļu ar mērķi kļūt par ES dalībvalsti. Milans Ročens uzsvēra, ka nepieciešamo reformu veikšana ir vitāli svarīga Melnkalnes turpmākajai attīstībai. Latvijas prezidents apviecināja mūsu valsts atvērtību un gatavību dalīties savās zināšanās.

Zatleram veselības problēmas

Reformu partijas (RP) liderim Valdim Zatleram radušās veselības problēmas, tāpēc viņš uz nenoteiktu laiku pamet partijas vadību. RP valdes sēdē ievēlēti trīs RP valdes priekšsēdētāji - ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs, Jānis Vilnītis un Sandra Sondore-Kukule, kuŗiem sadalītas kompetences jomas un kuŗi turpmāk vadīs partiju.

Zatlers sola pēc pāris mēnešiem atgriezties politikā, taču šobrīd uz nenoteiktu laiku viņam visa enerģija jāvēlējot savai veselībai. “Ārsti man ir noteikuši diagnozi, kas jau visdrīzākajā laikā paredz operāciju un intensīvu ārstēšanu,” skaidroja politiķis.

Paziņojumā Zatlers arī paslavē sevi, pauzot viedokli, ka ar savu vēl prezidenta amatā izdoto rīkojumu par Saeimas atlaišanas rosināšanu esot “uzlīcis mūsu valsti uz pareizā ceļa” un ka “vairākās jomās gada laikā ir panākts progress, kādu nespējām panākt pēdējos 20 gadus”.

Zatlers RP vadību pamet partijai grūtā laikā, kad tās vērtējums ir nokritis nebijuši zemu. *Latvijas faktu* jaunākā aptauja liecina - par RP maijā bija gatavi balsot tikai 1,8% vēlētāju. Vairāk nekā pirms pusgada RP 11. Saeimas vēlēšanās ieguva otru lielāko balsu skaitu.

Strazds atkārtoti izslēgts no Saskaņas centra

Politiķis Armands Strazds atkal izslēgts no partijas *Saskaņa* un apvienības *Saskaņas centrs* (SC). SC viņa izslēgšanu pamato ar jaunas partijas dibināšanas plāniem, kuŗus politiķis nav slēpis. Bijušie kolēģi no SC apgalvo, ka Strazds diskreditē apvienības vadību. Strazdam izdevies pierēģistrēt savu pirms kāda laika nodibināto biedrību, tiesa, ar nedaudz citu nosaukumu, nekā sākotnēji iecerēts. Biedrība reģistrēta ar nosaukumu “Atjaunotā Latvija 2018”, un uz tās pamata iecerēts veidot politisko partiju, kas varētu piedalīties nākamā gada pašvaldību vēlēšanās. Savulaik SC izveidotajā ēnu ministru kabinetā Strazdam tika atvēlēts ekonomikas ministra amats.

Nodibināta Latgales partija

Saeimas deputāts Jānis Lāčplēsis (*Vienotība*) aģentūrai LETA pa-

stāstīja, ka Preiļos 1. jūnijā izdevies nodibināt Latgales partiju. Tā izveidota ar mērķi pārstāvēt Latgales intereses un risināt reģionam aktuālās problēmas. Situācija Latgalē ir citāda nekā citos Latvijas reģionos. Svarīgākais ir risināt Latgales ekonomiskās attīstības problēmas, nodrošināt iedzīvotājiem iespēju strādāt un saņemt pienācīgu atalgojumu. Vienlaikus jārisina arī sociālās jomas, izglītības, infrastruktūras un veselības aprūpes problēmas. Kaut arī valdība ir akceptējusi Latgales reģiona rīcības plāna projektu, svarīgi ir nodrošināt, lai šādi pasākumi nebūtu kampanjveidīgi. Jaunizveidotā partija plāno piedalīties gan pašvaldību, gan Saeimas vēlēšanās. Oficiāli partija sāks darboties, līdzko būs reģistrēta. Par Latgales partijas priekšsēdi ievēlēts Preiļu novada domes priekšsēdis Aldis Adamovičs, par līdzpriekšsēdi - bijušais Daugavpils pilsētas galva, Saeimas deputāts Jānis Lāčplēsis.

Atbalsta ikviena cilvēka tiesības

ASV ārlietu ministres palīga vietnieks ASV Valsts departamenta Demokrātijas, cilvēktiesību un darba lietu birojā Tomass Melia, ASV vēstnieks Igaunijā Maikls Polts un ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere un citas ASV vēstniecību Baltijā amatpersonas 2. jūnijā piedalījās *Baltijas praida 2012* gājienā „Par cilvēktiesībām”.

Kopš 2009. gada janvāra ASV ārlietu ministres Hilārijas Klintones vadībā ASV Valsts departaments īstenojis plašu cilvēktiesību programmu, kas paredz lesbiešu, geju, biseksuālu personu un transvestītu cilvēktiesību aizsardzību. ASV amatpersonu ieskatā jādara viss nepieciešamais, lai novērstu vardarbību un diskrimināciju pret lesbietēm, gejiem, biseksuālām personām un transvestītiem visā pasaulē.

Pēc *praida* gājiena ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere un citi gājiena dalībnieki Vērmanes dārza estrādē teica īsas uzrunas. „Mēs varam sākt ar mazumiņu, visā pasaulē piedaloties gājienos, lai atbalstītu tos, kuŗu tiesības netiek ievērotas, un lai atbalstītu ikviena cilvēka tiesības,” uzsvēra Džūdita Gārbere.

Praida ieoloģija nav jāuzspiež Latvijai

Rīgā 2. jūnijā *Baltijas praidis 2012* un sapulce Vērmanes dārzā notika bez ievērojamiem starpgadījumiem. Atšķirībā no iepriekšējiem Rīgā rīkotajiem gājieniem, šogad to apmeklēja tikai daži protestētāji, kas savās aktivitātēs aprobežojās ar svilpniekiem, saucieniem un nepieklājīgiem žestiem. Policija aizturēja vienu protestētāju, kas gājiena dalībnieku virzienā sviedis jēlu olu. 1961. gadā dzimušais vīrietis bijis alkohola reibumā.

Latvijas Romas katoļu Baznīcas Rīgas arhibīskaps - mērotoplīts Zbignevs Stankevičs savā uzrunā ģimenes vērtībām un tikumiskai sabiedrībai vēltītā oikūmeniskā dievkalpojumā pateicās visiem, kuŗi tīmekļa vidē un jebkādā citā

veidā nostājušies pret *praidu* un tā ideoloģijas uzspiešanu Latvijā. Jebkāda agresija pret homoseksuālām personām dod iespēju geju ideoloģijas aizstāvjiem pavērst pret mums valsts likumus un visu Eiropas Savienības represīvo un propagandas aparātu. Mums ir jāapzinās, ka *praida* ideoloģija - tā ir nāves civilizācijas legalizācija un ofensīva. Homoseksuālists ir jānošķir no šīs ideoloģijas aizstāvības un ielūdināšanas sabiedrībā. Tad, kad sākas lepošanās ar šo grēku un mēģinājumi uzspiest sabiedrībai viedokli, ka tas ir kaut kas normāls, ka tā ir gluži vienkārši viena no cilvēku kopdzīves alternatīvām, tas kļūst par ļoti nopietnu apdraudējumu visai sabiedrībai.

Ušakovs un Ameriks

LNT raidījumā *900 sekundes* Rīgas pilsētas galva un *Saskaņas centra* lideris Nils Ušakovs norādīja, ka nākamvasar gaidāmajās pašvaldību vēlēšanās Rīgā vienā sarakstā varētu startēt *Saskaņas centrs* un Andra Amerika veidotā partija *Gods kalpot Rīgai!*. Ušakovs apviecināja, ka patlaban esot plāni, ka abas partijas varētu startēt kopā. Šā gada oktobrī plānoti partiju kongresi, kuŗos varētu pieņemt konkrētākus lēmumus.

Ušakovs uzsvēra, ka viņam ir laba sadarbība ar savu vietnieku Ameriku. Arī Rīgas domes valdošajā koalīcijā esot normālas attiecības un konflikti neesot novēroti. Tas esot pretstatā attiecībām valdību veidojošo partiju starpā, kur nepārtraukti notiek konflikti.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) projekta īstenošanas termiņš

pagarināts līdz 2013. gada 31. decembrim. Projekta īstenošanas termiņa pagarināšana iepriekš ir atbalstīta LNB projekta īstenošanas uzraudzības padomes sēdē. Galīgais lēmums būs jāpieņem Saeimai. Līdz šim LNB projekta īstenošanas likumā bija noteikts, ka *Gaismas pils* projekts īstenojams līdz 2012. gada 18. novembrim. Iepriekš neparedzētu ekonomiskās situācijas radītu iemeslu pēc LNB projektu nav iespējams īstenot iepriekš noteiktajā termiņā.

Uzkāpj Everestā

Piedaloties organizācijas *International Mountain Guides* rīkotajā ekspedīcijā un izmantojot kāpšanai piemērotos laika apstākļus, divi Latvijas alpinisti veiksmīgi sasnieguši Everesta virsotni. 8848 metrus augsto virsotni sasniegusi 26 cilvēku grupa, kuŗā bija divi Latvijas pārstāvji - Olga Kotova un Vadims Prudņikovs. Arī alpinistu atpakaļceļš bijis veiksmīgs, un visa grupa ir atgriezies bāzes nometnē.

Tajā dienā Everesta virsotni veiksmīgi sasnieguši kopumā jau vairāk nekā 50 alpinisti, pažiņojušas Nepālas amatpersonas.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Aizmirstais genocīds

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS



Šā gada 19. aprīlī Izraēla tika rikota holokausta piemiņas diena, atgādinot, ka no 1939. līdz 1945. gadam t.s. žīdu jautājuma galīgā atrisinājuma (*Endlösung der Judenfrage*) ietvaros Hitlera un Himmlera ierosmē Eiropā tika iznīcināti seši miljoni cilvēku, tostarp pusotra miliona bērnu.

24. aprīlī Armēnijā un plaši sazarotajā armēņu diasporā tika rikota genocīda piemiņas diena, atgādinot, ka no 1915. līdz 1918. gadam Osmaņu imperijas t.s. jaunturku valdības ierosmē Mazajā armēņu - tās tautas piederīgie, kuŗa 301. gadā pati pirmā pieņēma kristietību.

Un kas tika pieminēts 21. mai-

jā? Tai dienā čerkesi Turcijā un Jordānijā, ASV un Vācijā, Izraēlā un citviet pieminēja aizmirstā genocīda upurus - 400 tūkstošus šīs Kaukaza kalniešu tautas piederīgo, kuŗus apkāva cariskās Krievijas kaŗaspēks, un kādu pusmiljonu, kas tika padzīti no dzimtajiem novadiem un deportēti uz Osmaņu imperiju. Čerkesi šo savas tautas traģēdiju piemin 21. maijā, jo 1864. gadā šai datumā krievu pārspēka priekšā padevās pēdējie čerkesu kaujinieki, un līdz ar to beidzās asiņainais Kaukaza kaŗš, kuŗš sākas 1817. gadā un kuŗā piedalījās divi krievu literātūras dižgari - Michails Ļermontovs un Ļevs Tolstojs.

Četrdesmit septiņus gadus ilga šis kaŗš, kamēr Krievijas imperijai izdevās pakļaut lepnās un spītīgās Kaukaza kalniešu ciltis -

čečenus, ingušus, avarus, lezgiņus... Cara kaŗapulku spiedienam līdz pēdējam pretojās čerkesi jeb adigi, kuŗus no Kaukaza grēdas rietumu posma piekājes atspieda līdz Melnajai jūrai, un izvēle visiem - ieskaitot sirmgalvjus, sievietes un bērnus - bija: nāve (reizēm mokpilna) vai piespiedu trimda turku sultāna valstī.

Šogad šī aizmirstā genocīda 148. gadskārtu pieminēja visa čerkesu diaspora. Istanbulā, centrālajā Taksim laukumā, čerkesi, kuŗu kopskaits Turcijā sasniedz četrus miljonus, pulcējās mītiņā pie Krievijas konsulāta, skandējot saukļus: "Slepkaivā Krievija, ārā no Kaukaza!" - "Neļausim aizmirst genocīdu un trimdu!"

Sīrijā mājā 160 000 čerkesu, Jordānijā - 120 000, un arī Iz-

raēla - gleznainajā Galilejā - divos ciemos dzīvo 4000 čerkesu - kādreizējo trimdinieku pēcteči. Viņi ir Izraēlas patrioti, veic obligāto kaŗadienestu, runā trīs valodās - ivritā, arābu un čerkesu. 21. maijā viņi pulcējās mītiņā, kuŗā, starp citu, skandēja: "Krievu okupanti mūsu asinīm uzspļauj!"

Pašlaik Ziemeļkaukazā, Krasnodaras novadā (Kubaņā) un citviet Krievijā dzīvo līdz 700 tūkstoši čerkesu, un viņu delegāti pērnā 21. maijā tikās Maskavā ar Valsts domes deputātiem. Viens no deputātiem - Sergejs Markovs gan atzina, ka "to-reiz" daudzi čerkesi nogalināti, bet katrs, kas apgalvo, ka noticis genocīds, viņaprāt esot analfabēts vai "pārdevies pretkrieviskai savzvērestībai".

Tikmēr Putina personiskais ienaidsniēks - Gruzijas prezidents Michails Saakašvili parūpējās, lai š. g. 21. maijā Anaklijā, turpat pie Krievijas protektorāta - Abha-

zijas robežas, tiktu atklāts pieminētais čerkesu genocīda upuriem...

Kā zināms, Krievijas piejūras kūrviētā Sočos un apkārtējos kalnos 2014. gadā jānotiek kārtējai ziemas Olimpiādai. Tad apritēs 150 gadi kopš čerkesu genocīda, un jau tagad četkesu diaspora netaupa pūļu, lai visas pasaules priekšā protestētu pret Olimpisko spēļu rikošanu "uz mūsu kauliem", jo tieši tur 1864. gadā tika salauzta čerkesu izmīstīgā pretestība un notika asinspirts.

Kremļa TV kanālī *Russia Today* (RT) mācītā politoloģe Margarita Simonjana - bēdīgi slavenās Natalijas Naročnickas līdzgaitniece - tēloja izbrīnu: visur pasaulē kaut kad ir kaŗots, un tad jau nekur nevarot rīkot Olimpiskās spēles...

Sabojāt Krievijai olimpiskos priekus čerkesi ir cieši apņēmušies: "Tur trūd mūsu kauli!"

Franks Gordons

Jo labāk mums visiem!

Divi svarīgi jautājumi



Pagājušajā nedēļā Latvijas Saeimā notika balsojums par diviem jautājumiem, kas saistāmi ar valsts finansēm, - viens starptautiskā, otrs iekšzemes nozīmē.

Starptautiskais jautājums bija Eiropas Savienības tā dēvētais fiskālās disciplīnas līgums. Lasītāji zinās, ka ES patlaban viegli neklājas. Globālā ekonomiskā krīze ir padarījusi savu, un it īpaši Eiropas dienvidos valstīm ar finanšiem klājies visai plāni. Grieķija gadiem ilgi meloja par savām finanšiem, līdz tā neko vairs nevarēja izdarīt. Spānijā ar katru dienu padziļinās smaga banku krīze, kas draud visu valsti ieraut ekonomikas bezdibēni. Savas problēmas ir arī Itālijai. Fiskālās disciplīnas līgums paredz, ka ES iestādes varēs daudz aktīvāk pārbaudīt eirozonas dalībvalstu budžetus, lai pārliecinātos, ka viss notiek atbilstīgi prasībām. Te būtiski ir tā dēvētie Māstrichtas kritēriji, kuŗos paredzēti ierobežojumi inflācijas, valsts parāda un budžeta deficīta jomā. Šo kritēriju apmierināšana ir obligāta prasība visām valstīm, kuŗas vēl tikai cer ieviest Eiropas kopējo valūtu, tostarp, protams, arī Latvijai.

Līgumā arī paredzēts, ka viena dalībvalsts varēs vērsties pret citu, ja tai šķitīs, ka otrā valstī kaut kas nav kārtībā fiskālās jautājumos. Turpinās diskusijas par to, kā risināt eirozonas stabilitātes problēmas, un ir atskanējušas balsis, kas aicina izdot Eiropas obligācijas. Šai domai pretojas Vācija - patlaban atkal Eiropas vadošā valsts - un apgalvo, ka pareizais risinājums visām valstīm pirmām kārtām ir taupība.

Šāda risinājuma iespēja daudzās vietās Eiropā rada sabiedrības neapmierinātību. Cik var taupīt, ja bezdarbs sit augstu vilni, nabadzība plešas plašumā, labi nav?!

Vairākās valstīs tāpēc ir notikušas pārbīdes politiskajā vidē. Piemēram, Vācijā, Ziemeļreinas Vestfāles reģionā, valsts kancleres Angelas Merkeles pārstāvētā Konservatīvā partija cieta smagu sakāvi. Lielbritānijā (kuŗa nav eirozonas valsts) tas pats notika ar premjērmīnistru Deividu Kamerona pārstāvēto Konservatīvo partiju. Francijā valsts prezidenta amatu ieguva Sociālistu partijas pārstāvis Fransuā Olands, kas priekšvēlēšanu kampanā stingri nostājās pret turpmāku taupību un aicināja tās vietā izstrādāt ekonomikas izaugsmes plānus. Tiesa, kopš ievēlēšanas viņš runā mērenākā tonkārtā, bet sabiedrības neapmierinātība tomēr ir acīm redzama. Nemaz nerunāsim par Grieķiju, kur tās partijas, kuŗas bija atbildīgas par ievērojamiem taupības pasākumiem, cieta smagu sakāvi, bet pārējās partijas bija tik dažādas, ka valdību izveidot tām neizdevās, un grieķiem drīz jau atkal būs jānododas uz vēlēšanu iecirkņiem.

Latvijas gadījumā, protams, var jautāt, kāpēc apstiprināt eirozonai paredzētu līgumu, ja Latvija pati nav eirozonā. Tās bija jautājums, kuŗu visaktīvāk bīdīja Latvijas Zaļo un zemnieku savienība (ZZS), apgalvojot, ka nekādas steigas neesot. Beigās zaļie zemnieki tomēr balsoja par līguma ratifikāciju, gan tikai pēc tam, kad valdība bija piekritusi dažām viņu prasībām, tostarp izveidot fondu, kas palīdzētu financēt zemes pirkšanu Latvijas lauku rajonos. Šāda veida politiska tirgošanās nav īpaši piedienīga, bet starptautisku līgumu ratificēšanai Saeimā ir vajadzīgs divu trešdaļu balsu vairākums, un tāpēc šoreiz bez opozīcijas partijas atbalsta valdībai nebija kur likties. Vajadzīgo balsu vairākumu līgums saņēma tāpēc, ka valdība tādējādi cer būt priekšzīmīga dalībvalsts.

Istenībā eiro nākotne šķiet visnotaļ miglā tīta. Pasaulē ir tautsaimniecības speciālisti, kuŗi apgalvo, ka Grieķijas izešana no eirozonas ir tikai laika jautājums, un nevienam nav skaidrs, ko tas īsti nozīmētu kopējai valūtai. Un tad nu, protams, rodas jautājums, kāpēc Latvijas valdība joprojām tik uzstājīgi paredz eiro mūsu valstī ieviest 2014. gada 1. janvārī. Pēdējā sabiedriskajā aptaujā tikai 15 procenti mūsu valsts iedzīvotāju pauda atbalstu eiro ieviešanai, bet zaļie zemnieki jau ir iebubīnājušies, ka šis nu ir jautājums, par kuŗu būtu jāriko tautas nobalsošana.

Argumenti par labu eiro ieviešanai vienmēr bijuši vieni un tie paši. Pirmkārt, ir speciālisti, kuŗu ieskatā, referendumā balsojot par iestāšanos Eiropas Savienībā, ļaundis arī balsojuši par ES kopējās valūtas ieviešanu. Otrkārt, ievērojot to, ka ES ir Latvijas galvenā tirdzniecības partnere, uzņēmēji nebūt nebūs nelaimīgi, ja varēs tirgoties tās pašas valūtas ietvaros un neraizēties par valūtas maiņas jautājumiem (lai gan Latvijas lats patlaban ir tik cieši piesaistīts eiro, ka lielas rokādes šādā ziņā nav īpaši iespējamās). Un, treškārt, dalība eirozonā nozīmē arī dalību Eiropas Savienības finanču stabilitātes mehānismā, un, ja, nedod Dievs, gadīsies atkal kāda liela ekonomikas krīze, tad no šī mehānisma būs saņemama palīdzība.

Man šajā aptaujā neviens neko nejautāja, bet minēto iemeslu pēc es būtu tajos 15 procentos, kas ir „par”. Ja jau Eiropas Savienībā, tad Eiropas Savienībā. Vai vajadzīgs referendums? Diez vai. Sātvēsmē ir noteikts, ja to pieprasa vismaz puse Saeimas locekļu, būtiskas pārmaiņas nosacījumos par Latvijas dalību Eiropas Savienībā izlemjamas tautas nobalsošanā. Kā lasītāji zina, valdošajai koalīcijai parlamentā ir 50 vietas

plūs to atbalsta tā dēvētais Olšteina sešnieks. Tur nu 50+1 balss par referendumu diez vai sanāks. Piedevām es eiro ieviešanā saskatu krietni pulkāk plūsu nekā minusu, vēl jo vairāk tad, ja nākamā gada laikā ES izdosies savas finanšes nostabilizēt krietni dūšīgāk, nekā tas ir patlaban.

Savukārt iekšzemes jautājums ir par pensijām mūsu valstī vai, konkrētāk, par vecumu, kādā valsts iedzīvotāji var doties pensijā. Pagājušajā nedēļā deputāti otrajā lasījumā atbalstīja likumprojektu, kuŗā paredzēts, ka pensionēšanās vecums tiks paaugstināts līdz 65 gadiem jau 2020. gadā, bet šo domu deputāti noraidīja un izvēlējās lēzenāku variantu. Tā kā šis bija tikai otrs no trim lasījumiem, deputāti vēl var paredzēto vecuma paaugstinājumu grozīt.

Šī situācija ir pagalam nepielūdzama. Dzimstība Latvijā (un, protams, ne tikai) ir tālu zem tautas atražošanas līmeņa, un tas savukārt nozīmē, ka ar katru gadu ir mazāk strādājošo, kas veic sociālā budžeta iemaksas un līdz ar to palīdz financēt valsts pensiju sistēmu. Jau tagad sociālajā budžetā ir krietns deficīts. Valdošās koalīcijas pārstāvis Arvils Ašerādens norādījis, ka tad, ja pensionēšanās vecums netiks paaugstināts, 2030. gadā deficīts sasniegs 1,4 miljardus latu.

Argumenti pret pensionēšanās vecuma paaugstināšanu ir lielākoties populistiski. Protams, opozīcijai ir viegli plātīties, jo kuŗš gan negrib atpūtā doties agrāk, nevis vēlāk? Izskanējuši arī doma, ka it īpaši Latvijā vīrieši caurmērā nemēdz dzīvot daudz ilgāk par 65 gadiem, tāpēc nebūtu smuki viņiem likt visu mūžu strādāt bez iespējas baudīt pensijas sniegto pelnīto atpūtu.

Manuprāt, tas nav arguments. Iemesls, kāpēc Latvijā vīrieši mēdz mirt jauni, nav ar uguni

meklējams. Viņi smēķē, viņi lieto alkoholu, viņi ir pārgalvīgi dažādās atpūtas aktivitātēs un arī pie stūres. Gribi veselīgu dzīvi, nedari tā! Tas nav sarežģīts reizrēķins. To saku kā cilvēks, kuŗam garšo vīns un kuŗš, šo komentāru rakstot, pipē cigāru, taču es labi zinu - ja man neizdosies dzīvi izvilkēt līdz 65 gadiem (un, starp citu, man 65. dzimšanas diena būs tieši 2025. gadā, kad jaunā likuma varianta ietvaros es būšu sasniedzis pensionēšanās vecumu), pats vien būšu vainīgs.

Piedevām man nav žēl, ka pensionēšanās vecums tiek paaugstināts. Nevaru sevi iedomāties nedarām neko, pensionēties nealkstu nemaz. Taču galvenais tomēr ir minētā demogrāfiskā situācija. Katru gadu Latvijā nomirst vairāk cilvēku nekā piedzimst, turklāt joprojām ļoti daudz Latvijas pilsoņu dzīvo citur, nevis Latvijā, un nekas īpaši neliecina, ka viņi plānotu masveidā atgriezties Latvijā. Turklāt ar katru gadu paaugstinās vidējais vecums, kuŗā cilvēki iestūrē laulības ostā. Gan vīriešiem, gan sievietēm tas tagad ir vīrs 30 gadiem, un šāds paradums, protams, ierobežo laiku bērnu radīšanai.

Demogrāfiskajai situācijai vieglu risinājumu nav. Turklāt bērns ir gana dārgs priekš, - laikā, kad Latvijai līdz Eiropas vidējam labklājības līmenim vēl ir tāls ceļš ejams, netrūkst mūsu valstī cilvēku, kuŗu ieskatā izaudzināt un izskolot lielāku bērnu pulciņu vispār nav iespējams.

Tāpēc lai tik paaugstina pensionēšanās vecumu! Latvijas pensiju sistēma ir solidāra, mēs, strādājošie, visi maksājam, lai pensiju varētu saņemt pašreizējā pensionāru paaudze, un mēs visi ceram, ka sistēma joprojām būs spēkā un vesela, kad pensionēšanās laiks pienāks mums. Ja strādāsim un sociālā budžeta iemaksas veiksime ilgāk, tad vēl jo labāk būs gan pašreizējiem pensionāriem, gan arī mums.

Kārlis Streips

Rīga – 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsēta

Ikviens no mums ir aicināts kļūt par tās vēstnieku

Kad arī Īslandē krīze bija pašā dramatiskajā punktā, Reikjavikas centrā puscelta palika iespaidīgi projektētā koncertzāle *Harpa* (latviski – *Arfa*) – liels komplekss ar četrām koncertu un konferenču zālēm. Bankrotēja banka, kuŗa bija uzņēmusies tās finansēšanu. Un tomēr aizvadītā gada maijā tā sāka darboties. Koncertzāles direktore Toruna Sigurdartorira intervijā *Dienā* komentēja tā: „Krizes laikā Īslandē tieši kultūra tika sargāta visvairāk, jo ir iekšēja nepieciešamība iet uz izrādēm un koncertiem, (...) sajūsties vienotiem kā nācijai. (...) **Kultūra ir veids, kā dzīvojam, nācijas kvalitātes standarts.**” Šobrīd koncertzāle *Harpa* jau pelnot pati...

Mūsu Rīga ir izraudzīta par 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu kopā ar Zviedrijas pilsētu Ūmeo. Kā tas notika un kā pašam attaisnot šo lielo godu – intervijā *Laikam* un *Brīvai Latvijai* stāsta biroja *Rīga 2014* projektu vadītāja **Aiva Rozenberga**.



Rīgā šobrīd kā sēnes pēc lietus aug un nostiprinās radošie kvartāli – katrs ar savu šarmu, aktivitāšu spektru un personībām. Gada garumā radošie kvartāli piedāvās programmu, kas ļaus Rīgu ieraudzīt ļoti personiski, radoši un daudzpusīgi. Attēlā – Vasarsvētki Rīgā, Miera ielā

A. R. Ideja par Eiropas kultūras galvaspilsētu radās 1985. gadā un to izteica tolaik Grieķijas kultūras ministre Merlina Merkūri. Atēnas arī kļuva par pirmo Eiropas kultūras galvaspilsētu. ES pievienojoties jaunām valstīm, arī tās tika iesaistītas šai projektā. Nu pienācis laiks arī Rīgai. Tātad – mums gada garumā jāpiedāvā plaša programma gan pasaulei, gan pašiem sev. Ambiciozs uzdevums! Lai gan Rīgā arvien ir bijusi un ir bagāta kultūras dzīve, nu visa gada garumā jāpiedāvā Eiropas līmeņa norises. Līdzīgi kā projektā *Rīga 800* jāiesaista visi, programma jāveido kopīgiem spēkiem, jāiesaista visa pilsēta un tās priekšpilsētas jeb apkaimes. Tēlaini izsakoties, Rīga būs kā zelta zivtiņa, kas izpildīs trīs karstākās vēlēšanās: pirmkārt, jābūt atjaunotai kultūras infrastruktūrai, ar to saprotot jaunus vai renovētas kultūras būves. Tādas mums būs – *Gaismas pils* jeb Latvijas Nacionālā bibliotēka, kultūras centrs *Ziemeļblāzma*, kas durvis vērš nākamgad, 2014. gada otrā pusē

paredzēts pabeigt Okupācijas muzeja piebūvi jeb Nākotnes namu, cerējam arī uz Nacionālā Mākslas muzeja piebūvi. Otrkārt, jāveicina tūristu pieplūdums, kas vienlaikus arī „sildīs” ekonomiku, jo būs jaunas darbvietas, piemēram, pakalpojumu jomā utt. Treškārt – jāpadara Rīga ērti sasniedzama. Te ceram uz *airBaltic* kā spēcīgu partneri. Kaimiņvalsts Viļņa, kas bija Eiropas kultūras galvaspilsēta 2009. gadā, piedzīvoja neapskaužamu situāciju šai ziņā, jo tika slēgta tās nacionālā aviokompānija. Jāteic, citu valstu pozitīvā un ne tik veiksmīgā pieredze ir ļoti jāņem vērā, un to arī darām, aktīvi sazinoties ar iepriekšējo kultūras galvaspilsētu programmu veidotājiem.

Šopavasara pamanīju, ka CNN televīzijā ļoti plaši un aktīvi reklamējas Gruzija. Bail iedomāties, cik tas šai valstij maksā, bet varbūt arī Latvijai derētu?

Protams, jāizmanto visi līdzekļi, bet, zinot, cik liels ir mūsu



Aiva Rozenberga

Nav noslēpums, ka Rīgai ir arī kāda visai necila „slava” – seksūrisma metropoles „gods”. Kā tikt vaļā no tā?

Dinamiski piedāvājot jaunas ziņas! Katru ziņu aizēno jauna – spēcīgāka. Domāju, ka īstenībā šī „sliktā” slava jau ir „izslimota”, vismaz vienā lielā sabiedrības daļā. Un ir brīva telpa jaunām, saturā bagātākiem un interesantākiem vēstījumiem. Ikvienam no mums ir iespēja tos skandināt.

Bet ir arī laba ziņa – kādā *Travel Chatter* aptaujā Latvija minēta kā visskaistākā zeme pasaulē, otrajā vietā atstājot Meksiku, trešajā – Turciju! (Skat. <http://blog.firstchoise.co.uk/>). Tātad – spožākie projekti?

Programmas „mugurkaulu” veido 150 projekti, kas tika pieņemti konkursa kārtā. Tos visus vieno nosaukums – starptautisks termins *Force Majeure* (latviešu valodas versijā to pasniegsim kultūras kā „forša mažora” gaisotnē, proti, viegli un saistoši stāstot par kultūras milzīgajām iespējām pilsētas un pilsētnieku dzīves pārveidošanā. Tikus ietvertas kā lokālas, nelielas, savā pagalmā vai namu kvartālā īstenotas kultūras norises, tā vērienīgus valsts nozīmes pasākumus. (Šai vietā atļausos komentāru, jo jau „dzirdu” mūsu lasītāju saņemtās balsis par nelatvisko „foršais”. Leģendārie Čikāgas Piecīši savulaik devušies pie latviešu valodniecības autoritātes Ojāra Jēgena, lai viņš pārlūkotu Piecīšu dziesmu tekstus, un citkārt prasīgais Jēgens daudzviet ļāvis atstāt kādu vaļīgāku vārdu, sakot – nu, tā taču ir „tautas valoda”.- L.K.)

Piemēram, Latvijas Nacionālajā operā izskanēs visas četras Richarda Vāgnera „Nibelunga gredzena” operas – ievēribas cēnīgs projekts, ko atļaujais viens retais operteātris un kas noteikti piesaistīs lielu publikas daļu.

Rīgā 2014. gadā no 9. līdz 19. jūlijam notiks Pasaules koŗu olimpiāda. Lai izcīnītu šo godpilno statusu, izdevās uzvarēt konkursā Bali Tāļajos Austrumos un Keiptaunu Dienvidāfrikā. Mēs pārliecinājam žūriju ar savu ilggadējo Dziesmu svētku un koŗdziedāšanas tradīciju, kā arī ar to, ka esam pierādījuši savu spēju uzņemt apmēram 20 tūkstošus dalībnieku no

Rīga 2014 birojs ir t. s. nodibinājums, ko 100% apmaksā pašvaldība, respektīvi, Rīgas dome. Nodibinājums tāpēc, lai efektīvāk varētu piesaistīt finanses, nodibinājumam ir sabiedriskā labuma statuss, un tas ziedotājam un atbalstītājam ir izdevīgāk. Vēl ir iespēja saņemt 1,5 miljonus eiro lielo Merlīnas Merkūri balvu – ja starptautiskā žūrija būs apmierināta ar mūsu darbu.

Birojā šobrīd strādā 14 cilvēki, 2014. gadā skaitu palielināsim līdz 30 – 35, arī te pētījām Tallinas un Viļņas kultūras galvaspilsētu pieredzi.

Vēl jāpiebilst, ka strādājam ciešā sadarbībā ar Tūrisma attīstības valsts aģentūru (TAVA) un aģentūru *Live Riga*, kopā piedalāmies starptautiskajos tūrisma gadatīrģos. Citu valstu pieredze rāda, ka jau divus gadus pirms sarīkojumu norises jāsniedz informācija lielākajiem pasaules tūrisma operātoriem.

Kā gadījās, ka Rīga 2014 bukletā „iesprucis” tāds „sariņojums” kā 9. maijs pie Uzvaras pieminekļa? Kāda pavisam konkrēta roka taču to ierakstīja! Kā šis nelāgais pārpratumis atrisinājās?

20. maija TV raidījumā „Nekā personīga” vairākkārt izskanēja informācija, ka 2014. gada Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas programmā ir iekļautas 9. maija svinības. Šī informācija ir nepatiesa. Rīgas kā 2014. gada Eiropas kultūras galvaspilsētas programmas plānošanā nekad nav bijis, nav un nebūs iekļauta 9. maija manifestācija pie Uzvaras pieminekļa. Plašāku paziņojumu esam snieguši gan plašsaziņas līdzekļiem, gan savā mājaslapā.

Ar Aivu Rozenbergu tikās
Ligita Kovtuna

RADI UN DRAUGI
VIESNĪCA ★★★★★ WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200



LAI PNĪ LŪGTĪ RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

Diplomāta un gleznotāja Ērika Žilinska 100 gadu piemiņa

25. maijā Jēkabpilī notika Latvijas Republikas vēstniecības Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē, Latvijas sūtniecības Londonā konsulārās daļas vadītāja, viena no Daugavas Vanagu Fonda dibinātājiem un valdes locekļa, Latviešu Preses biedrības Anglijas kopas līdzdibinātāja, gleznotāja Ērika ŽILINSKA 100. dzimšanas dienas atcere.

25. maijā Ērika Žilinska (1912-1990) dzimtajā Jēkabpilī (tolaik Jakobštate, Jēkabmiests) pie viņa vecāku mājas, kur viņš pavadījis bērnību un skolas gadus, pulcējās vietējā inteliģence, pilsētas domes vadība, kultūras darbinieki un skolēni. Skanēja komponista Pēterā Barisona „Aiz miglas man dzimtenes ceļiņš dārgs” un Žilinsku dzimtas pārstāvja, rakstnieka Jāņa Akuratera dzejas rindas: „No kuŗas puses vēji nepūstu ar? Un kāda izlokne ausīs man neskanētu, / Visu šīs zemes valodu dzirdu svētu. (...) Sirds klusa kā birze tiek, skaidra kā strauts, - / Visu to, visu par Latviju sauc.”

Par godu diplomāta un gleznotāja Ērika Žilinska 100 gadu atcerei 11. Saeimas Prezidija pārstāvei, Saeimas priekšsēdes biedrei Ingai Bitei bija uzticēts atklāt piemiņas akmeni un plāksni pie mājas, kur aizritējusi viņa bērnība un skolas gadi. Māja ir labi uzturēta, jo par to rūpējušies Žilinsku ģimenes radnieki – pēdējos gados Maija un Jānis Bite. Viņi arī bija galvenie mecenāti, kas rosināja, lai īpaši tiktu godināta Latvijas patriota, diplomāta un gleznotāja Ērika Žilinska 100 gadu piemiņa.

Mecenāts, Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) Sēlijas asociācijas goda biedrs Jānis Bite iepazīstināja ar izcilās Latvijas personības Ērika Žilinska dzīves gājumu. Žilinsku ģimenes māja celta 19. gs. 20. gados pilsētas nomalē. Visapkārt bijuši „strēmēļi” sadalīti lauki. Turētas govīs, cūkas, audzēta labība un dārzeņi. Nākamā diplomāta tēvs Kārlis Žilinskis bija Pēterburgā izskolojies jurists. Iespējams, tāpēc šeit apgrozījās daudz ļaužu - no laukiem iebrauca radi, nāca ļaudis pēc padoma dažādās dzīves situācijās. Tika vākti ziedojumi Brīvības piemineklim Rīgā un Aizsargu nama celtniecībai Jēkabpilī. Šo tēva sabiedrisko rosību vēroja dēls Ēriks. Pēc Jēkabpils vidusskolas beigšanas viņš nolēma iet tēva pēdās. Māte Anna Žilinska gan vēlējās, lai dēls kļūtu par klaviermeistaru, tāpat kā viņas brāļi Andrejs un Juris Socki. Andrejs bija studējis Pēterburgā mūziku un, atgriezies Jakobštātē, kopā ar brāli Juri un brālēnu Jāni Ubaģi nodibināja klavierfabriku „Ubbag un Sockis”, kā arī skaņoņa klavieres pasūtīnātāju mājās.

Tomēr virsroku guva onkulis Kārlis Martinovskis - komponists, operu un dziesmu autors, ērģelnieks, dziesmas svētku diriģents -, rosinot labāk mācīties glezniecību. Un Ēriks iestājās Latvijas Universitātes (LU) Architektūras fakultātes Zīmēšanas un gleznošanas nodaļā. Paralleli studēja

arī LU Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē, kur 1943. gadā ieguva jurisprudences maģistra gradu. Vasaras aizritēja darbā vecāku piemājas saimniecībā, bet vaļas brīžos ar „vellapēdu” Ēriks devās ciemos pie vecvecākiem Ābeļu pagasta *Lielajos Ubaģos*, kur deviņu bērnu ģimenē dzimusi viņa māte. Saukas *Lejas Ārendzānos* dzīvoja Ērika brālēns komponists Arvīds Žilinskis (1905-1993), kuŗa dzimtas dziedāja daudzi ievērojami operas solisti - Mariss Vētra, Ādolfs Kaktiņš, Milda Brech-

prasija Zviedrijai izdot pārējos leģionārus. Neuzticoties zviedru valdībai, Ēriks Žilinskis kopā vēl ar 16 vīriem zvejnieku laivā devās uz Lielbritāniju.

Londonā Ēriks pajumti rada pie Līlijas Kristlībs, kuŗas vīrs tālbraucējs kapteinis Augusts Eduards Kristlībs bija gājis bojā 1944. gadā. Viņu meitai Dainai Sprigis sarežģījumi veselībā liedza 25. maijā ierasties Jēkabpilī.

No 1947. gada marta līdz 1987. gadam Ērika Žilinska darbs bija cieši saistīts ar Latvijas sūtniecību Londonā, kur viņš bija reģistrā-

niecības darbinieku, kā arī visu citu trimdā dzīvojušo Latvijas diplomātiskā dienesta pārstāvju nesavtīgais darbs palīdzēja nodrošināt Latvijas Republikas *de iure* kontinuitāti. Diplomāta Ērika Žilinska 100 gadiem veltītajā sarīkojumā uzrunu teica arī Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdis Leonīds Salcevičs un vairāki citi.

1990. gada vasarā Latvijā viesojās Ērika Žilinska brālēns Ernestis Krašņš ar kundzi Zentu Pontušku no Kanadas. Viņi apmeklēja Jēkabpili, kā arī apska-

vēstniecības Lielbritānijā kultūras atašejas Irēnas Hamiltones gādību un Latvijas Republikas Arlietu ministrijas atbalstu no 25. maija ir iespējams apskatīt Ērika Žilinska Lielbritānijā gleznotos darbus. Gleznas ir arī no mākslinieka ģimenes draugu komponista Helmera Pavasara un viņa meitas Daces Pavasars, Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā, Ineses Auziņas-Smitas, Daugavas Vanagu fonda priekšnieka vietnieka Ādolfā Šīļā, rakstnieka Gunara Janovska dzīvesbiedres Sarmītes Ja-



Foto: Jānis Ozoliņš

Atklāta piemiņas plāksne pie mājas Torņa ielā 18, kur Ē. Žilinskis pavadījis bērnību un skolas gadus. Ērika Žilinska 100 gadu piemiņas sarīkojuma dalībnieki

mane-Štengele u. c. Ēriku interesēja dažādas jomas. Viņš darbojās korporācijā *Fraternitas Academica*. Paralleli studijām augstskolā apguva glezniecību Konstantīna Visotska mākslas studijā.

Karš diktēja savus noteikumus, Ēriku Žilinski mobilizēja Latviešu leģionā. Viņš izstaigāja grūtus kaŗa ceļus līdz Vācijas kapitulācijai 1945. gada pavasarī. Leitnants Žilinskis kopā ar vairākiem citiem leģionāriem caur Dancigu nokļuva neitrālajā Zviedrijā. PSRS sūtniecība Stokholmā iesniedza Zviedrijas Ārlietu ministrijai verbālnotu, pieprasot valdības viedokli par tās teritorijā internētajām „vāciešu vai vācu kontrolē bijušajām militārpersonām”.

Zviedrijas valdība nolēma kaŗavīrus izdot Padomju Savienībai. Internētie protestēja un uzsāka bada streiku. 25. novembrī visās Zviedrijas baznīcās notika aizlūgumi par baltiešiem. Zviedru sabiedrība uzsāka plašus protestus. Īpaši aktīvas bija Zviedrijas universitātes - Upsalā, Lundā, Stokholmā un Gēteborgā. Vairāki baltieši, lai netiktu aizvesti, izdarīja pašnāvību vai sakropļoja sevi. Ilgstošajā bada streikā kaŗavīri, arī Ēriks Žilinskis, bija tā novārguši, ka viņus ievietoja slimnīcā. 1946. gada sākumā virsleitnants Vilis Krūmiņš un leitnants Ēriks Žilinskis tika atzīti par civilajiem bēgļiem un atbrīvoti. Jau 25. janvārī PSRS iestādēm izdeva 146 baltiešu kaŗavīrus, starp kuŗiem 132 bija latvieši. Padomju iestādes nelikās mierā un 1946. gada vasarā pie-

tors, archivārs, konsulārais sekretārs ar tiesībām parakstīt Latvijas pasēs, sūtniecības vadītājs. 1953. gadā ASV kongresa īpašās izmeklēšanas komitejas priekšniekam Č. Kerstenam viņš sniedza liecības par Latvijas okupāciju.

Tāpat kā savulaik tēvs, arī Ēriks aktīvi piedalījās Londonas latviešu sabiedriskajā dzīvē - līdzdarbojās Daugavas Vanagu fonda dibināšanā, bija valdes loceklis un Latviešu preses biedrības Anglijas kopas līdzdibinātājs.

Ēriks Žilinskis līdz pēdējam cerēja, ka Latvija atkal būs brīva un neatkarīga valsts. Viņš piedzīvoja *Atmodu*, *Baltijas ceļu*, 1990. gada 4. maiju, kad vairākums Latvijas PSR Augstākās padomes deputātu nobalsoja par Latvijas Neatkarības deklarāciju. Viņu vidū bija arī tagadējais Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš. Prezidents piemiņas sarīkojumā bija atsūtījis cieņas apliecinājumu diplomātam Ē. Žilinskim. To nolāsija Saeimas priekšsēdes biedre Inga Bite. Prezidents uzsvēra, ka „Ērika Žilinska paveiktais darbs gan trimdas laikā, gan Latvijas sūtniecībā Londonā ir bijis nozīmīgs un iedvesmojošs ikvienam pasaules plašumos, kuŗam svēta bija Latvijas valstiskuma atjaunošanas ideja”.

Savukārt Saeimas priekšsēdes biedre Inga Bite atgādināja, cik liela nozīme Latvijas okupācijas laikā bijusi sūtniecībai Londonā, kuŗā strādāja Ē. Žilinskis, jo tā bija vienīgā Latvijas valsts pārstāvība, kas, starp citu, bija tiesīga izsniegt un pagarināt Latvijas pavalstnieku ārzemju pasēs. Sūt-

tija gleznas, kas novietotas goda vietā Irmas Bites un Dzintras Nikitinas mājās. Stāstījums par Latvijā redzēto dziļi saviļņoja Ēriku Žilinski. 1990. gada 18. oktobrī viņš aizmīga uz mūžu. Atdusas vieta ir Londonā, ar cerībām reiz pārnākt mājās Latvijā.

Diplomāts Ēriks Žilinskis bija arī gleznotājs. Kopš 1941. gada piedalījies izstādēs Rīgā, vēlāk Stokholmā, Londonā un citviet. Simt gadu piemiņas sarīkojumā mākslas salonā „Sakta” tika atklāta gleznotāja Ērika Žilinska piemiņas personālizstāde. LZA Sēlijas asociācijas goda biedrs Jānis Bite pastāstīja, ka glezniecību Ē. Žilinskis mācījies Konstantīna Visotska mākslas studijā. Pirms kaŗa gleznojis portretus, ainavas, klusās dabas. Kopš 1941. gada piedalījies izstādēs, bet 1943. gadā sarīkojis pirmo personālizstādi. Nākamā notika 1946. gadā Stokholmā, kad PSRS pieprasīja baltiešu izdošanu. Dzīvojot Londonā, viņš nācis saskarē ar modernajiem Rietumu strāvumiem un pievērsies abstraktai glezniecībai. Taču tas bijis tikai līdzeklis jaunas reālītes radīšanai. Darbi izstādīti Lielbritānijā, ASV, Kanadā. Pēdējā - piemiņas izstāde sarīkota 1991. gada augustā „Straumēnos”, Anglijā.

Latvijā šī ir pirmā Ērika Žilinska personālizstāde, gandrīz pēc 70 gadiem, veltīta autora 100 gadiem. Izstādes atklāšanā mecenāte Maija Bite bija ģerbusies Birutas Heisters dāvinātajā Zemgales tautastērpā. Ar mecenātu Lielbritānijā Birutas Heisters un Andŗa Heistera, ar Latvijas

novskas-Ērenpreiss kolekcijas. Izstādi iekārtot palīdzēja Jēkabpils Mākslas skolas direktors Ziedonis Bārbals. Viņš savā uzrunā norādīja, ka Jēkabpilī mākslas salons un izstāde ir vēl viena kultūras saliņa, ko skolas audzēkņiem apmeklēt. Izstādes atvēršanā klāt bija arī LU Latvijas vēstures institūta Etnoloģijas nodaļas vadītāja Dr. hist. Aija Jansone. Izstādes atklāšanai sekoja Ērika Žilinska dzimtas mūzeja „Dzimtas klēts” apmeklējums lauku sētā *Ābeļu Putniņi* Salas novadā.

Šā gada 25. maijā atšķirta vēl viena lappuse Latvijas kultūrvēsturiskajā atmiņā.

Valija Berkina

**Lasiet
tīmeklī!**

ASV latviešu
laikraksta

LAIKS

mājaslapa
www.laiks.us

Kas gādās par lauku bibliotēkām?

Akcija „**Atbalsts lauku bibliotēkām**,” sākās 2002. gadā kā *Kārļa Ulmaņa iedibinātā Draudzīgā aicinājuma mūsdienīgs turpinājums*. Ievērojot daudzu lauku bibliotēku un skolu trūcīgo nodrošinājumu ar jaunākajām grāmatām, iniciatīvas grupa radiožurnālistes un rakstnieces **Birutas Eglītes** vadībā rosināja sabiedrību ziedot līdzekļus mācību un izziņas literatūras iegādei, kā arī dāvināt sava pagasta un skolas bibliotēkai vērtīgas grāmatas.

B. Eglīte: Redzot lauku bibliotēku, skolu un sabiedrības atsaucību, 2003. gadā nodibinājām Lauku bibliotēku atbalsta fondu, kas, 2005. gadā mainoties likumam par nevalsts organizācijām (NVO), kļuva par Lauku bibliotēku atbalsta biedrību (LBAB). Laika gaitā paplašinājies arī mūsu funkciju loks.

Novados labas jaunākās literatūras ļoti trūkst. Lauku iedzīvotājiem pieejams daudz šaurāks informātais lauks nekā lielo pilsētu iedzīvotājiem, krasi sajūtama nošķirtība un atstumtība, ko visiem spēkiem cenšamies mazināt.

Situācija īpaši saasinājusies pēdējos gados, kad ekonomiskās krīzes rezultātā daudzviet novadu centrālajām bibliotēkām financējums samazināts par 50% – 60%, bet ap 40% pagastu bibliotēku (pēc LBAB aptaujas) palikušas vispār bez līdzekļiem grāmatu jaunumu iegādei vai arī to apjoms ir simbolisks (mazāks par Ls 300,- gadā). Te gan jāpiebilst, ka dažādu novadu bibliotēku finansiālais stāvoklis ir visai būtiski atšķirīgs, vēreiz pierādot, cik nevienmērīgs ir attīstības līmenis Latvijas reģionos.

Turklāt chroniski cīnoties ar trūkumu, liela sabiedrības daļa zaudē interesi par lasīšanu vispār, un tam var būt nopietnas sekas tautas intelektuālajā attīstībā.

Lai piesaistītu sabiedrības uzmanību lauku bibliotēku nepietiekamam nodrošinājumam ar jaunākajām grāmatām, lai mudinātu ziedot un dāvināt bibliotēkām grāmatas, lai morāli un materiāli atbalstītu tieši pagastu un mazpilsētu bibliotēkas, lai veicinātu vēlmi izglīties un lasīt prieku lauku reģionos visās vecuma grupās, lai aicinātu reģionu iedzīvotājus drošāk iesaistīties valsts kultūras dzīvē, sociālajos un politiskajos procesos, novados jau desmit gadu organizējam Grāmatu svētkus. Pašreiz gatavojamies vienpadsmitajai sezonai.

Lai piesaistītu finanču līdzekļus, meklējam atbalstītājus, kas var ziedot naudu un konkrētas grāmatas, regulāri piedalāmies dažādos projektu konkursos.

Šo gadu laikā akcija ir strauji attīstījusies. Tās atbalstītāji ir bijuši uzņēmumi (*Swedbank, Rīgas piensaimnieks, Lattelecom, Latvijas Mobilais telefons, Latvijas dzelzceļš, Jelgavas tipografija* u. c.), lielākās izdevniecības (*a/s Lauku Avīze, Zvaigzne ABC, Nordik, Tapals, Jumava, Avots, Atēna, Kontinents, Likteņstāsti* u. c.), nevalsts organizācijas (Lat-

vijas Bērnu fonds, Sorosa fonds Latvija, Mārketinga padome, LU fonds, biedrība *Šamir* u. c.), praktiski visas politiskās organizācijas, ES un valsts iestādes (Eiropas Komisijas pārstāvība Latvijā, Eiroparlamenta Informācijas birojs, Zemkopības ministrija, Aizsardzības ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Iekšlietu ministrija, Valsts robežsardze, Statistikas pārvalde, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Katastrofu medicīnas centrs u. c.), daudzas privātpersonas.

Lai redzētu, kā publiskajās bibliotēkās ienāk jaunākās grāmatas un kuŗas no tām tiek visvairāk lasītas, ik gadu (kopš 2004.gada) noris konkurss par visvairāk lasīto grāmatu septiņās nominācijās (konkursā var piedalīties tikai tās bibliotēkas, kuŗās ir iepriekšējā gadā iznākušas grāmatas, jo tikai tās tiek vērtētas). Katra gada nobeigumā visvairāk lasīto grāmatu au-

Tāpēc Grāmatu svētku programmas veidojam daudzpusīgas un interesantas ikvienam. Katrai vecuma grupai ir sava programma, kas noris paralēli. Lai veicinātu dialogu starp dažādiem sociālajiem slāņiem, tādējādi sniedzot savu ieguldījumu sociālajā integrācijā, mazinātu plaisu starp tautu un politisko eliti, pieaugušajiem rīkojam publiskas diskusijas par aktuāliem jautājumiem ar EP deputātiem, valdības un Saeimas pārstāvjiem, dažādu nozaŗu speciālistiem un ekspertiem, skaidrojot valsts politiku un izvērsot problēmjautājumu apspriešanu; literārie sarīkojumi dod iespēju tikties ar rakstniekiem un dzejniekiem – spilgtām, radošām personībām, kas lauku iedzīvotājiem palīdz celt pašapziņu un ticību saviem spēkiem, uzzināt daudz jauna par valsti un pasauli notiekošo, dod iespēju ielūkoties literāru radošajā laboratorijā. Katros Grāmatu svētkos

„Ir te [lauku bibliotēkās] grāmatas, ir, kaut lielākā daļa pavīsam nodriskātas, nolasītas, tāpat arī liels klāsts populāro žurnālu, dažas avīzes, valoda atkarīga no iedzīvotāju kontingenta. Šiem mērķiem pašvaldība atvēl kaut kādu naudu, nežēlo, savu iespēju robežās, protams. Vai vajadzētu naudiņu lielākam iepirkumam? It kā jau neskādētu, ja dotu, pirktu! Ko tad iepirktu, vai jaunāko latviešu literatūru? Nē, tās smagās, sarežģītās grāmatas jau nelasot, lasītāji gribot ko citu. Lasa to, ko saprot. Un cik tad te to lasītāju vispār palicis!? (..)

Agrāk katrā sevi cienošā lauku skolotāju, agronomu, ārstu u. c. ģimenē bija pasūtīnāts *Karogs*, lasīja *Literatūru un Mākslu*, tagad šī obligātā kultūrinformācijas minimuma faktiski nav. Un tā nu vārās katrs garainis savā katliņā, literāti sūdzas par

naudas un uzmanības trūkumu, elitāras diskusijas notiek galvaspilsētas grāmatnīcās un birojnīcās, bet lauku kultūras darbiniece noliek uz galda Kornēlijas Apšukrūmas krājumu, un negribas viņai neko pārnest.

Kur atrast to ģeniālo kontrapunktu, kur savienotos aug(k)-stā prāta spēles un abstraktas mākslas konstrukcijas ar to elpas aizžņaugšanos un asaru kamolu, ko ikdienā izjūt mazais cilvēks jebkuŗā zemesloides vietā, ar pamestību nodokļu inspektora un parādu piedziņēja priekšā, ar kļusu prieku par vienkāršām lietām, ar izmisīgu ticību un cerību, ka vēl kaut kas tīrs, balts un nesamaitāts šai diev pasaulītē joprojām ir palicis.”

(No *Latgales dzejnieces Annas Rancānes* slejas „*Kultūras Dienā*” 2012. gada 1. jūnijā.)



Lauku bibliotēku atbalsta biedrības vadītāja Biruta Eglīte



Talsu jaunieši Grāmatu svētkos

toriem, tulkotājiem un izdevējiem pasniedzam „Lielo lasītāju balvu”. 2011. gadā konkursā spēja piedalīties tikai 548 no 874 publiskajām bibliotēkām.

Sabiedrības atbalsts lauku bibliotēkām nepieciešams ne tikai grāmatu fonda papildināšanai, bet arī kā reāla, aktīva saikne starp dažādiem Latvijas iedzīvotāju slāņiem un grupām, mazinot jau minēto lauku iedzīvotāju atstumtības izjūtu, kas ir nopietna problēma Latvijas sabiedrībā, veicina depresiju, apātiju, aizbraukšanu ne tikai no laukiem, bet no valsts vispār.

iekļaujam sarīkojumu, kas vel-tīs jaunumiem grāmatniecībā.

Jauniešu programmās iekļaujam dažādus literatūras un erudīcijas konkursus, mudinot lasīt; radām iespēju iepazīties ar neparastām personībām, rīkojam prozas un dzejas lasījumus, diskusijas ar psihologu, ārstu vai citu speciālistu par jauniešiem aktuāliem jautājumiem; bērniem paredzēti pasaku lasījumi, grāmatu ilustrēšanas konkursi, tikšanās ar pasaku tēliem, dažādas radošās darbnīcas utt.

Grāmatu svētku kustība novados attīstās un vērsas plašumā.

Ik gadu novadi, kas uzņēmušies Grāmatu svētku saimnieku lomu, cenšas noorganizēt aizvien daudzpusīgākus un interesantākus svētkus.

Katros Grāmatu svētkos visas bibliotēkas, kas tajos piedalās, saņem grāmatu dāvinājumus (gan dažādu izdevniecību dāvanu karšu veidā, gan konkrētas grāmatas). Tos saņem arī liela daļa svētku dalībnieku, jo sevišķi – bērni.

Pašreiz novados nav cita tik plaša, daudzpusīga, regulāra ikgadēja sarīkojuma, kuŗā piedalās simtiem pieaugušo, jauniešu un bērnu no apkārtējām mazpilsētām un pagastiem (kopumā 3 – 8 novadu vidēji 25 – 30 bibliotēkas ar saviem lasītājiem katrā norises vietā). Ar katru gadu pieaugošais Grāmatu svētku apmeklētāju skaits liecina par sarīkojuma nepieciešamību un popularitāti lauku iedzīvotāju vidū.

Desmit gadu laikā, kopš rīkojam Grāmatu svētkus, pagastu un mazpilsētu bibliotēkas izdevies papildināt ar grāmatu dāvinājumiem turpat 800 000 latu vērtībā.

2002. gadā dāvinājumus no LBAB saņēma 242 bibliotēkas; 2010.gadā LBAB dāvinājumu saņēma vislielākais bibliotēku skaits – 808; 2011.gadā – 604 bibliotēkas.

Novadu Grāmatu svētkus aktīvi atbalstīja Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga (1999. – 2007.), Valsts prezidents Valdis Zatlers (2007. – 2011.) un atbalsta arī pašreizējais Valsts prezidents Andris Bērziņš.

LBAB ir izveidojusies laba sadarbība ar ASV vēstniecību (kopš 2010. gada), ar Lietuvas vēstniecību (kopš 2007. gada), Īrijas vēstniecību (kopš 2008. gada) un ar Somijas vēstniecību (kopš 2011. gada), un ceram to turpināt arī 2012. gadā. Vēstniecību darbinieki viesojas Novadu Grāmatu svētkos, tiekas ar iedzīvotājiem, stāstot par savas valsts vēsturi un šodien, dāvina bibliotēkām savu valstu autoru grāmatas.

Novadu Grāmatu svētki ir nozīmīgi Latvijas grāmatniecībai. Katrā sarīkojumā piedalās 8 – 14 izdevniecības ar saviem grāmatu dāvinājumiem bibliotēkām un jaunumu piedāvājumu, veidojot komercizstādi, tādējādi pat visattālāko pagastu iedzīvotājiem dodot iespēju iepazīties ar grāmatu jaunumiem un iegādāties tos par krietni zemāku cenu, nekā tas iespējams veikalos.

Novadu Grāmatu svētki ceļ grāmatu lasīšanas un bibliotēku prestižu, vairo cieņu pret bibliotēkāju darbu. Kad organizējam pirmos sarīkojumus, lielākā daļa bibliotēkāju bija biki, baidījās no tik vērienīga organizatoriskā darba, jutās nedroši lielas auditorijas priekšā. Pēc desmit gadu kopīga darba ar LBAB bibliotēkari ir apguvuši prasmi spoži noorganizēt plašus sarīkojumus, savas iemaņas labprāt izmanto novada kultūras dzīves bagātināšanai arī ārpus Grāmatu svētkiem, tā apļiecinot, ka bibliotēkas ir ļoti svarīgi, pilnvērtīgi kultūras, informācijas un izglītības centri lauku reģionos.

LBAB kopš dibināšanas brīža ir sabiedriskā labuma organizācija, un, tai ziedojot, atbalstītājam ir tiesības uz likumā paredzēto nodokļu atlaidi.

LBAB aicina arī *Laika* un *Brīvās Latvijas* draugus un atbalstītājus dāvināt šo avīžu abonementus lauku bibliotēkām.

Ligita Kovtuna
No redakcijas. 219 Latvijas lauku bibliotēkās saņem *Brīvo Latviju*, kas ir BLIK (BL izdevēju kopas) dāvinājums.

Lauku bibliotēku atbalsta biedrība
Reģ.Nr.50008079401

Ģertrūdes iela 31-15, Rīga,
LV-1011
Norēķinu konta nr.
LV16PARX0006701940001
Kods PARXLV22X Banka
Citadele

A. Gulāns
(Nobeigums)

Bez cirvja un zāga... uz mežu

Tad mani pārvietoja pie otra zāga. Priekšrocība bija tā, ka darbs notika zem jumta un alga bija dažus šiliņus lielāka. Bieži vien bija kāda jubileja, ja ne vienam, tad citam. Tā bija jāsvin mūsu parastā stilā. Deva iespēju sanākt kopā, parunāt, jautri padziedāt un omulīgāk pavadīt brīvo laiku. „Dziesmas sirdi remdina, kad to bēdas skumdina.” Noorganizējam pat pirmo dubultkvartetu. Ik nedēļas dziesmas mīlojošie zēni brauca no apkārtnes zāgētavām un citām darbavietām pie mums Hakeā uz mēģinājumiem. Vecāks zēns, skolmeistars no Latvijas, arī vijolnieks, Jānis Kalniņš sagatavoja mūs nākamajam gadījumam. Dailonis un Gunārs jau bija iegādājušies braucamo līdzekli *Hillman Minx*. Mēs pārējie apbrīnojām gan viņu spējas tik īsā laikā tikt pie tādas automašīnas, gan arī vāgi pašu. Tas viņiem palīdzēja organizēšanas darbā, un arī mums tika savas ērtības, kad vajadzēja transportu.

Tā nu 1950. gada augustā braucām uz pirmo Daugavas Vanagu sarīkojumu Pertā, lai to kuplinātu ar savu piedalīšanos. Pa nedēļas nogalēm un gaŗajiem vakariem sākām spēlēt tenisu un pingpongu. Tā pamazām iepazī-

mies ar vietējiem austrāliešiem, kuŗi mūs bieži ielūdza pēc sporta nodarbībām uz krūzi tējas. Mēs līdzī paņēmām kaut ko stingrāku, tā viņus pieradinājām pie mūsu stila paražām, kas viņiem tīri labi iepatikās. Vakari beidzās ar kopējām dziesmām un jautrību. Par mums parādīto viesmīlīgo draudzību nolēmām, ka mēs viņiem sarīkosim Jāņus ar visām ceremonijām, sieru un alu ieskaitot. Jau vairākas nedēļas iepriekš uzsākām priekšdarbus. Sagatavojām būdeli, kuŗā novietojām lielu, četrstūrainu galdu, kuŗam gar katru malu var apsēsties desmit personas, tāpat arī piemērotus solus. Krāsns bija jā-saved kārtībā, paredzēts cūkas cepetis ar kāpostiem.

Tā mūsu pulciņš čakli pavadīja nedēļas nogales, gatavojoties Jāņiem. Nevienam nebija grūti, un amatnieku netrūka. Viens otrs no vietējiem brīnījās un jautāja, ko mēs darām. Bet mēs arvien palikām atbildi parādā. Beidzot nams bija pabeigts un Jāņi arīdza jau klāt. Piektdienas vakarā pēc darba sākās vainagu pišana un telpu izpušķošana ar meijām un Jāņu bildēm. No rīta turpinājām cepšanu, vārīšanu, galda klāšanu un kartupeļu mizošanu. Viss ritēja raiti, krāsns

cepa labi, telpa pildījās ar meiju un cepeša smaržu, siekalas saskrien mutē, jau iekšā ienākot. Vēlā pievakarē visi pulcējāmies ap ugunskuru un Jāņuguni. Mūsu ciemiņiem uzlikām galvā kroņus un pasniedzām jāņuzāles. Pastāstījām par Jāņiem un sākām līgot; šādus brīnumus viņi nebija iedomājušies, bet nu kļuva tiem liecinieki. Ar līgo – nekādu valodas grūtību nebija, tas skanēja braši un cēli. Tad visi sasēdāmies pie dzīru galda, neviens pat kroni nenoņēma, visapkārt valdīja omulība un pacilāts garstāvoklis.

Visi labi Jāņa bērni, bet negaidot viens nelūgts, pavecāks šņabjdegunis arī ierodas mūsu svinībās. Mūsu dzērienu meistars visu nokārto. Oskars nosēžas ciemiņam blakus, aprunājas, pielej glāzi, piedāvā viesim. Tas veikli izdzer, pēc tam otru, un pēc īsa brīža onkulītis apveļas. Oskars pārmet veco pār plecu un aiznes uz tā mājokli. Varējām mierīgi un netraucēti baudīt svētku mielastu. Iztrūka vienīgi papardes zieda. To neviens nebija iedomājies meklēt, un šeit jau arī to neatrastu. Tā līgojām līdz agrai rīta stundai. Kā mums, tā mūsu austrāliešu draugiem šis pirmās Jāņu svinības Austrālijā palikušas mūžīgā atmiņā.

Darbs turpinājās smilkstošo zāgu ritmā no dienas dienā. Šad tad šur tur uzliesmoja mežs, bija jāiet palīgā uguni aplāpēt. Noorganizējam skolas autobusu, lai aizbrauktu uz tuvāko miestu – Bodingtonu (*Boddington*) izklaidēties vietējā ballē. Sajūsma liela, iedomājāmies, ka tā būs līdzīga mūsu vakariem, bet nē, veco laiku dejas. Tā nebija vienīgā nelai-me, deju tu vari iemācīties, bet sirdi nepiemānīsi. Mēs taču nākam no kultūras puses, bijām pieraduši pie glītām, skaistām un patīkamām meitenēm. Šis neiederējās šādā kategorijā. Tikai pēc dažu mēnešu nodzīvošanas šinīs apstākļos viņas jau izskatījās pievilcīgākas, skaistākas, slaidākas un pat pilnīgākas, arī šokolādes meitenes kļuvušas krietni baltākas.

Tuvojās atkal Ziemsvētki, dažiem mūsējiem beidzās līgums. Tie varēs paši izraudzīties sev darbu. Daži solījās braukt uz Pertu, kur tos jau gaidot līgavas. Ja „visi pa pāriem pārojas, man ar tā kā kārojas”.

Zāgētavā noskan skaļa, gaŗa svilpe, ar to beidzas gada pūles, sāksies gaidītās brīvdienas. Visi strādnieki pulcējas ap tikko atvesto alus mucu. Pēc īsa brītiņa tā jau arī nošņācas, un vēsi puto-

jošais miestniņš remdina kāri izslāpušās mutes. Uz lielā zāga truļa atpūšas nesazāgēts balķis, kas esot viens no resnākajiem pēdējos gados. Uzņemam fotografijas no atlikušā milža atliekām. Nākamajā dienā gandrīz visi aizbraucam kur nu kuŗais. Es uz Pertu. Tur kopā ar pārējiem meža brāļiem svinējam svētkus, sagaidījām Jauno gadu. Biju pat divās draugu kāzās.

Pēc pusotras nedēļas ar skumju sirdi braucu atpakaļ uz mežu. Nekas labāks mani nekur vēl negaida. Pēc atpūtas grūti iesākt vienmuļo darbu, gribas kādas pārmaiņas. Labu laiku viss rit iepriekšējā ritmā, tad galvā iesaujas doma braukt uz Pertu un prasīt darbu pārvaldei citu „sefti” pilsētā. Tā arī darīju, un kungi bija ar mieru manu lūgumu izpildīt, jo biju vairāk nekā gadu noplēšies pa mežu.

Pienāca laiks atvadīties no iemīļotiem austrāliešu draugiem, un kļuva tā savādi ap sirdi, acīs pat parādījās mitrums; draudzība un tuvums ilgāk par gadu draugus bija pārvērtis par radiem.

Vēl gadus vēlāk braucām pie viņiem ciemos, uzspēlējām tenisu, pārrunājām jaukos brīžus, iedzērām krūzi tējas ar kaut ko stingrāku.

LATVIEŠI AUSTRĀLIJĀ

KALPOT SAVAI TAUTAI MELBURNĀ

Melburnas Latviešu biedrības Daugavas skolā 12. maijā svinēja Ģimenes dienu. Tā ir diena, kad kopā pulcējas visas latviešu paaudzes Melburnā - kā vienā lielā ģimenē, kur visus vieno latviešu valoda un dzimtas saknes Latvijā.

Skolas un arī Melburnas Latviešu biedrības vadītāja Iveta Laine, kas ir arī laikraksta *Austrālijas Latvietis* redaktore, dzimusi Latvijā. Studējusi augstskolā un gatavojusies kļūt par teātra režisori, bet negaidīts ielūgums no radiem Austrālijā radikāli mainījis visu Ivetas dzīvi, jo tālajā kontinentā viņa satika Austrālijā dzimušo Valdi.

Pirms 22 gadiem ieradusies Austrālijā, Iveta pabeidza angļu valodas kursus un iestājās vidusskolas pēdējā klasē, bet pēc tam Latrobas universitātē, kur studēja angļu valodu. Daži mācību priekšmeti tika ieskaitīti no studiju programmas Latvijā.

Paralēli studijām Iveta sāka strādāt Melburnas latviešu skolā. Nepieciešamo paidagoģisko izglītību viņa ieguva vairākos kursos RMIT universitātē, piemēram, kādas metodes un principi tiek lietoti, mācot valodu, - kā mācīt bērniem izprast divvalodību jeb bilingvālismu. Uzsākot skolas vadību, Iveta pabeidza kursus valodas skolu pārzīņiem, lai labāk izprastu, kāda ir dinamika, prasības un noteikumi, kas nepieciešami, lai latviešu skola varētu sekmīgi darboties. Vēlāk radās nepieciešamība apmeklēt kursus *Assessment and training*, kur viņa iemācījās, kā jāvērtē skolotāji.



Iveta Laine...

Nesen Iveta uzsākusi studijas maģistra grada iegūšanai lingvistikā un latviskās identitātes noteikšanā.

“Maizes darbs” jeb karjera Ivetai Lainei saistījās ar darbu kādā sabiedrībā, kur apmācība un eksaminēja biroja darbiniekus - sekretāres, biroja vadītājus, personiskos asistentus u.tml.

Rūpēs par abiem dēliem - Elviju un Magnusu, Iveta karjeras vietā izvēlējās bērnu latvisku audzināšanu, un ģimenes “pelniņš” palika Valdis, kas brīvajā laikā nodarbojas ar kalnu riteņbraukšanu.

Iveta Laine Ģimenes dienā pateicās savai ģimenei par atbalstu, jo 22 gadu laikā viņa skolā nav bijusi tikai deviņas sestdienas - tikai tad, kad piedzima Magnuss un vēl dažas reizes.

Iveta atceras:

“Pirms pārņēmu skolas vadību, Melburnā notika pārrunas par latviešu sabiedrības nākot-

ni. Tās bija diezgan pesimistiskas, jo Latvija tikko bija kļuvusi brīva un visiem šķita, ka tad nu vairs nevajadzēs vai nevienu neinteresēs sabiedrības uzturēšana ārpus Latvijas. Man tas likās nepareizi, jo es redzēju to lielo darbu, ko latvieši bija veikuši, ceļot šo sabiedrību, tāpēc, daudz nedomājot, gribēju ķerties pie darba, lai palīdzētu uzturēt spēkā latviešu sabiedrības turpināšanu.”

Šogad Ģimenes dienā Iveta Laine beidza darbu MLB Daugavas skolā. Katru gadu skolā mācās apmēram 50 bērni un jaunieši. Daudzi no viņiem jau izauguši lieli un aizgājuši savās dzīves gaitās, nesot sevi to latvisko garu, ko viņi ieguvisi Daugavas skolā.

Iveta pateicās par labo sadarbību daudziem līdzstrādniekiem, skolotājiem un bērnu vecākiem Bitei Švolmanei, Karīnai Padomai, Arnim Vējiņam, Irenai



...ar saviem lolojumiem

Ziedarei, Gerhardam Brēmanim, Zentai Dunsei, Elfrīdai Rimšānei, Andai Purenai, Valijai Crawford, Rūtai Zvirbulei, Ivaram Dragūnam u.c.

Ivetas priekšgājēji bija atstājuši bagātu garīgo mantojumu ne tikai ar latviskiem mācību materiāliem, bet arī ar tautas tradīcijām, kas gadu no gada ir iekļautas skolas programmā. Daugavas latviešu skola savā ziņā atgādina mazu Latvijas lauku skolu, kas pulcina kopā cilvēkus no visas tuvākās apkārtnes, veidojot dzīvu un aktīvu latviešu kultūras centru.

Tāpēc ir ļoti svarīgi, lai skolas vadītājs būtu ne tikai spējīgs organizators, bet arī cilvēks, kam piemīt emocionālā inteligence, lai viņš/viņa spētu uzklaut savus audzēkņus. Ivetas Laines sirdsgudrība un profesionālās prasmes bija pamats skolas sekmīgai darbībai daudzus gadus.

Iveta ir atturīga skaidrojamos

par savu lēmumu aiziet no skolas. „Šodien mūsu skolā plūst jaunās vēsmas, jauni spēki ar stingriem uzskatiem un pārliecību, kāda būs skolas nākotne. Un ir pienācis laiks šiem jaunajiem spēkiem pārņemt skolu.

Mana pārliecība par sabiedrību, kas ir tālu prom no Latvijas, - lai latvietība izdzīvotu, vispirms ir jābūt cieņai, sapratnei un atziņai par otra cilvēka darbu. Tas ir tāpēc, ka šī sabiedrība funkcionē katra brīvajā laikā. Mūsu ikdienas darbs saistās ar naudas pelnišanu izdzīvošanai, ar uztraukumu par dzīvesvietas izvēli, rēķinu samaksāšanu, par to, lai ledusskapī būtu ēdiens, lai mūsu veselība būtu uzmanīta utt.

Latviešu dzīves daļa saistās ar mīlestību pret savu tēvuzemi, tā saistās ar vēlmi, lai mūsu bērni justu piederību tai pagātnei, tai vēsturei, kas ir viņu asinis.”

Vera Volgumute Rozīte

NOVADU ZIŅAS

Melniem burtiem ierakstīts Latvijas vēsturē

Ceturtdien, 14. jūnijā, Komunistiskā genocīda upu piemiņas dienā, Rīgā un visos Latvijas novados notiks sarīkojumi 1941. gada 14. jūnijā uz Sibīriju deportēto, no bada un pārcilvēciskā darbā bojā gājušo Latvijas iedzīvotāju piemiņai.

Padomju Savienības okupācijas režīms pastrādāja noziegumu pret Latvijas tautu - lopu vagonos uz Sibīriju un citiem tāliem Krievijas ziemeļu apgabaliem **tika izsūtīti 15 424 cilvēki** (81,27% latvieši). Deportācijas mērķis bija iznīcināt Latvijas Republikas intelektuālo potenciālu - bijušos valstsvīrus, diplomātus, armijas virsniekus, ievērojamus zinātniekus, augstskolu mācītājus, tiesu un policijas vadību.

1941. gada 14. jūnijā no Latvijas izsūtīto personu lietas sakopotas Latvijas Valsts vēstures arhīva fondos „Latvijas PSR VDK par sevišķi bīstamiem pretvalstiskiem noziegumiem apsūdzēto personu krimināllietas (1940-1985)”. Latvijas PSR Iekšlietu tautas komisariātā un Valsts drošības tautas komisariātā „sociāli bīstamo elementu” sarakstus izsūtīšanai veidoja, izmantojot Latvijas Republikas valsts iestāžu, organizāciju, likvidēto biedrību arhīvus, preses izdevumus, Valsts statistikas pārvaldes pārskatus, kā arī ar PSRS pasu izsniegšanu saistītos



14. jūnijā notiek atceres sarīkojumi 1941. gada 14. jūnija komunistiskā genocīda upu piemiņas vietās

dokumentus. 14. jūnijā arests tika piemērots 6222 izsūtītajiem cilvēkiem. 78% pieaugušo vīriešu tika apcietināti un šķirti no ģimenēm. Sieviešu, bērnu un gados veco cilvēku izsūtīšanu pamatoja ar ģimenes galvas arestu. 15% no visiem izsūtītajiem bija bērni līdz 10 gadiem. Jaunākais bija Arvids Baumanis, kas pie-

dzima 1941. gada 14. jūnijā lopu vagonā Stendes stacijā. Daudzi nomira jau ceļā uz Sibīriju, neizcietuši nedēļām ilgo uzturēšanos lopu vagonos lielā saspīestībā un bez ēdiena. Viņu mirstīgās atliekas ierušināja smiltis sliežu ceļā malā, un ešelons devās tālāk... Kopumā 14. jūnija represijās miris 5381 cilvēks.

Plaša informācija atrodama grāmatā „Aizvestie. 1941. gada 14. jūnijs” (2007.).

Sodien no tiem, kurus izsūtīja pirms 71 gada, dzīvi ir viņu bērni un Sibīrijā dzimušie. Daudzi viņu dzīvesstāsti sakopoti grāmatā „Sibīrijas bērni” (1. un 2.). Tas ir režisores Dzintras Gekas sirds darbs. Kopā ar filmēšanas grupu viņa mērojusi tūkstošiem kilometru pie Krasnojarskā, Tomskā, Jenisejskā un citos apgabalos palikušiem Latvijas iedzīvotājiem. Viens no „Sibīrijas bērniem” ir pirmskaŗa Latvijas Bankas ierēdņa dēls Ilmārs Knaģis, kas tika izsūtīts pat divas reizes - 1941. gada 14. jūnijā un 1949. gada 25. martā. Viņš ir arī viens no fonda „Sibīrijas bērni” un Latvijas Politiski represēto apvienības izveidotājiem.

1941. gada 14. jūnijā PSRS iekšlietu kaŗaspēks veica rūpīgi sagatavotu operāciju pret Latvijas armijas virsniekiem Litenē. Par šo neģēlību uzņemts **dokumen-**

tāls stāsts „Litene. Latvijas armijas gals”. 1940. gada 17. jūnijā pēc Latvijas okupācijas tika iznīcināta Latvijas armija, bet augustā Latvija „iestājās” PSRS. No Latvijas armijas izveidoja PSRS Bruņoto spēku Strādnieku un zemnieku Sarkanās armijas 24. teritoriālo strēlnieku korpusu, ko izvietoja Latvijas armijas Litenes mācību nometnē. 1941. gada 24. februārī kaŗavīri deva zvērestu padomju varai, bet 14. jūnija rītā nometni aplenca Iekšlietu tautas komisariāta kaŗaspēks. Virsnieki bija izsaukti, lai dotos it kā uz mācībām, bet patiesībā sākās viņu atbruņošana. Kuŗš nepakļāvās pavēlei, to nošāva. Pārējie bruņumašīnu un konvoja pavadībā tika nogādāti Gulbenes stacijā, kur jau gaidīja aizrestoti lopu vagoni. Līdzīgs liktenis piemeklēja arī latviešu lidotājus Gulbenē, kur atradās armijas lidlauks. Kopumā 1940. un 1941. gadā tika represēti 4665 Latvijas armijas kaŗavīri, tostarp 1086 virsnieki - 23 bija ģenerāļi un viens admirālis.

Latvijas armijas virsnieka vietnieks, vēlāk Sarkanarmijas 24. teritoriālā korpusa jaunākais leitnants Roberts Gabris, 1941.

gada 14. jūnijā apcietināts Litenes vasaras nometnē un izcietis izsūtījumu Noriļskā, uzrakstījis **dokumentālu grāmatu „Latvijas virsnieki Nr. 35473”**, kuŗā ievietots Latvijas armijas represēto militārpersonu saraksts. 1988. gada 13. oktobrī Latvijas PSR prokurātūra ierosināja krimināllietu, un sākās Litenes notikumu izmeklēšana. No 500 virsniekiem, kas tika deportēti, pēc rehabilitācijas atgriezās tikai 70, pārējie ir nošauti vai gājuši bojā necilvēcīgos apstākļos spaīdu darbos Noriļskas nometnē.

2001. gada 14. jūnijā Litenes kapos atklāja I. Feldberga un S. Gribanovska veidoto piemiņas ansambli „Sāpju sienā”. Ik gadu 14. jūnijā Litenē pulcējas daudz ļaužu. Pagājušajā gadā šeit notika zinātniskā konference „Latvijas armijas iznīcināšana. 1940.-1941. gads”. Aizsardzības ministrs Artis Pabriks Litenes notikumus pielīdzināja Polijas armijas Katiņas traģēdijai.

Saskaņā ar 1948. gada 9. decembrī ANO pieņemto „Konvenciju par genocīda nepieļaujamību un sodīšanu par to” 1941. gada 14. jūnija deportāciju pamatoti var uzskatīt par genocīdu pret latviešu tautu.

Valijas Berkinas
teksts un foto

ZIŅAS ĪSUMĀ

Rundāles pili atklāta jauna izstāde - „No gotikas līdz jūgendstilam”, kas aptver mākslas stilu attīstību no 15. gadsimta līdz Pirmajam pasaules kaŗam. Pirmajā kārtā ietverts periods no vēlinās gotikas līdz vēlinajam barokam. Ekspozīcija ik gadu tiks papildināta. Pēc tradīcijas ik gadu 24. maijā - pils pamatakmens ielikšanas dienā - atklāt atjaunotu interjeru vai izstādi.

Ventspīli 26. maijā notika festivāls „Latvju bērni danci veda”. Piedalījās skolēnu deju kopas no visiem Latvijas novadiem. Festivāls izskanēja ar lielkoncertu brīvdabas estrādē Reņķa dārzā.

Valkas novada dome un Valkas pilsētas kultūras nams uzsākuši projektu - atjaunot ceriņu stādījumus pilsētas centrālajā - Lugažu laukumā. Līdz pag. gs. 70. gadiem tur bijis daudz ceriņu, bet rekonstrukcijas laikā tie iznīdēti. Ziedojumu vākšanas akcijā „Kad Valkā ienāk ceriņi” iedzīvotāji saziedojuši 200 latus.

Ogres Valsts tehnikumā notika Latvijas atklātais čempionāts mežizstrādātājiem - koku gāzējiem. Piedalījās profesionāļi no Latvijas, Igaunijas, Lietuvas un Baltkrievijas. No 22 dalībniekiem 1. vietu ieguva Igaunijas pārstāvis, 2. vietu Gatis Brencis no Latvijas. Tas bija labs treniņš pirms Pasaules čempionāta, kas augustā notiks Baltkrievijā.

Latvijā līdz jūnija sākumam projekta „Miljona foreļu atgriešanās” laikā, kuŗu īsteno „Skonto Būvē” un biedrība “Mēs zivīm”, četru Latvijas upju baseinos ielaisti jau 150 000 strauta foreļu mazuļu. Tā četru gadu laikā Latvijas upēs tiks ielaisti miljons strauta foreļu mazuļu.

Bauskas novada Codes pagasta „Pilsmuižkungos” ar jautru pasākumu visai ģimenei atklāta uzņēmēja Ojāra Narvila veidotā Trušu pilsētiņa. Īpaši bērniem bija prieks apskatīt gandrīz 100 šķirņu garaušu glītos namiņus. Šeit ir laipni gaidīts ikviens interesents un tūrists.

Jaunjelgavas vidusskolā 9. jūnijā notiek skolas 65 gadu jubilejai veltīts svinīgais sarīkojums un absolventu, bijušo darbinieku salidojums. Sāksies ar dievkalpojumu Jaunjelgavas luterāņu baznīcā un piemiņas brīdi pilsētas kapos.

Plāviņu novada ģimnazijas Odzianas filiāles 6.c klases skolēns Reinis Eiduks ieguvis 1. vietu starptautiskajā skolēnu pētniecisko darbu konkursā „Vēsture ap mums”. Viņš saņēma apbalvojumu no Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa.

Jaunjelgavā, kas augustā svinēs 365. gadskārtu, jau kopš aprīļa sākuma turpinās transita ielu remonts. Tas ir vērienīgākais projekts pilsētas vēsturē. Kopējās izmaksas ir ap 3,3 miljoni latu.

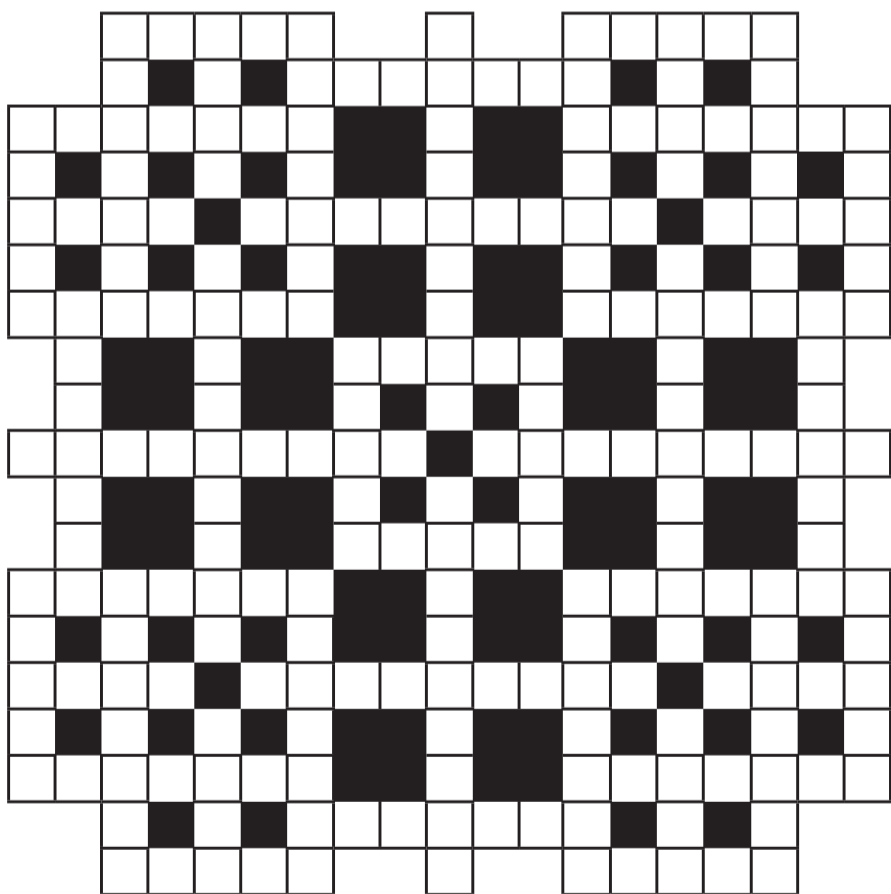
Madonas novada pašvaldība atbalstījusi ieceri novadā uzbūvēt peldbaseinu, lai izglītības iestāžu audzēkņiem varētu nodrošināt peldēšanās nodarbibas.

Ogres novada dome arī šovasar rīko akciju, iesaistot maznodrošināto ģimeņu bērnus novada teritorijas labiekārtošanas darbos. Strādās ap 130 bērnu - grābs zāli, griezīs krūmu atvases, kaplēs, ravēs un tīrīs ceļiņus un takas. Skolēni strādās četras stundas dienā, par padarīto saņemot trīs latus.

Staburaga pagasta Vigantes parkā notika trešie Jaunjelgavas novada Tautas mākslas svētki. Piedalījās ne tikai vietējie pašdarbnieki, bet arī amatnieki, dejojāji un dziedātāji no kaimiņu novadiem.

Īsziņas sagatavojušas **Valija Berkina** un **Māra Linde**

Krustvārdu mīkla Sastādījis Kārlis Pētersons



Līmeniski. 1. Agrākā Lietuvas galvaspilsēta. 5. Apūdeņošanas kanālis Vidusāzijā. 8. Pilnveidot. 9. Svinīgs mielasts. 10. Apdzīvota vieta Daugavpils novadā. 12. Darba rati (*dsk.*). 13. Aizsprostojumi, ko ceļ ielu ciņu dalībnieki. 14. Sermuļu dzimtas dzīvnieki. 17. Kusnīgas plāksnes pie lidmašīnu spārnēm lidojuma sānsveres vadīšanai. 19. Preču zīme. 21. No putrainiem vai miltiem gatavots ēdiens. 23. Minerāls. 24. Pārvietošanās līdzeklis dažās austrumu zemēs.

26. Zodiaka zvaigznājs. 27. Kodolīgi teicieni, kas izsaka galveno domu. 30. Dzelzceļa stacija posmā Rīga-Krustpils. 33. Franču fiziķis (1859-1906). 34. Grīdas paaugstinājums durvju ailā. 35. Neliels grauzējs. 38. Graudzāļu dzimtas lopbarības augs. 39. Apdzīvota vieta Tukuma novadā. 40. Skatuves mākslinieku brauciens viesizrādēs. 41. Apdzīvota vieta Aknīstes novadā. 42. Aina.

Stateniski. 1. Strinkšķināmais somu un karēļu mūzikas instru-

ments. 2. Dabiskas ūdensplūsmas. 3. Rotaslietas. 4. Indīgs zirneklis. 5. Elastīga mašīnu, aparātu detaļa. 6. Ceļš pilsētā. 7. Sūrstošas, ne visai stipras sāpes. 9. Baltijas novadpētnieks (1742-1823). 11. Krustziežu dzimtas augs. 15. Asteņu dzimtas augs, kuŗa saknes satur kaučuku. 16. Latviešu gleznotājs (1887-1977). 18. Novada centrs Latvijā. 20. Bruņinieku sacensības viduslaikos. 21. Vakcīnas. 22. Jūrmalas pilsētas daļa. 25. Apdzīvota vieta Smiltenes novadā. 27. Piedzīvojumi. 28. Valsts galvaspilsēta Viduseiropā. 29. Galda veļas piederums. 30. Dedzīgas. 31. Ezers Latgalē. 32. Apdzīvota vieta Saldus novadā. 36. Spožākā zvaigzne Liras zvaigznājā. 37. Apdzīvota vieta Ventspils novadā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr.22) atrisinājums Līmeniski. 1. Pingvīni.

4. Paganīni. 8. Talka. 9. Vagas. 13. Abats. 14. Selga. 15. Apsēt. 18. Ainaži. 19. Osa. 21. Katete. 22. Stepe. 23. Bedre. 28. Nianse. 29. Ass. 31. Atvase. 32. Konts. 34. Pūkas. 36. Naski. 37. Sīgas. 38. Murgi. 39. Alimenti. 40. Farizeji.

Stateniski. 1. Pastalas. 2. Vrakš. 3. Nakts. 5. Amata. 6. Asaka. 7. Ilgoties. 10. Sauna. 11. Alks. 12. Usnes. 16. Kībeles. 17. Skudras. 19. Opera. 20. Arbas. 24. Aneksija. 25. Kains. 26. Gausi. 27. Pelikāni. 30. Sīka. 33. Svīre. 34. Prast. 35. Skuba. 36. Nīgri.

**Cienījamie Nīderlandē dzīvojošie,
studējošie, strādājošie tautieši,
radi, draugi un paziņas!**

*Nāc, iepīsim vasaras savas
Jāņu vainagā biežā!
No madarām, vīgriezēm, papardēm
No ozollapām dižām!
No miglas pa smalkai vītij,
Un rāsas zilēm kā krellēm!
Iepīsim vasaras savas
Vasaras saulgriežu stellēs!
Sildīs seģene dārgā
Košām vasarām austa,
Kad ziemas saulgriežu baltums,
Cels savas plaukstas vēl augstāk!
(Gundega Salna)*

**Jūs esat laipni lūgti kopīgi "ielīgots" Jāņus
Amsterdams plūdmalē, Ziemeļjūras krastā!**

Par Blijburg plūdmali vairāk skat. www.blijburg.ne

Daugavas Vanagu fonds savā lauku īpašumā
"STRAUMĒNI"
2012.g.
23. jūnijā **JĀŅUS!**
rīko lieliskus ģimenes

PROGRAMMA

ZALĀ ZĀLE - PĪTERBOROVAS LATVIEŠU SKOLA RĪKO NOBĀRĪBAS BĒRNIEM
11.00 - 14.30 BĒRNU PILS, ROTĀLAS, SEJAS KRĀSOŠANA
16.30 - 18.30 BĒRNU DISKOTĒKA
LIELĀS MĀJAS TERASE
12.00 TIRDZIŅŠ
PULKSTENMĀJA
12.00 - 17.00 TRIMDAS GRĀMATU ANTIKVARIĀTS-TIRDZIŅŠ (sv. 10.00 - 13.00)
PIE LIELĀS MĀJAS
14.30 - 16.30 JĀŅU TRADICIJU APMĀCĪBAS - JĀŅU DZIESMAS, DANČI
un VAINAGU PĪŠANA (lūdzu nemiēt līdz puķes un ozollapas vainagu pīšanai)
LIELĀ SKATUVE
19.00 'JĀŅU BĒRNI SABRAUKUŠI'
Briseles latviešu dejojāņu koncertuzvedums
21.00 ZAĻUMBALLE ar grupu 'Bankets'
ZVIEDRU ZĀLE
21.00 100% LATVIEŠU MŪZIKA ar duetu 'Helmuts un Liene'
JĀŅU TĒVS UN JĀŅU MĀTE, UGUNSKURS, LŌTERIJA, BĀRI, BUFETES

BILEŠU IEPRIEKŠPĀRDOŠANA līdz 22.jūnijam www.wegottickets.com/latvian,
DVF Straumēnu birojā un bārā un DVF Londonas nama birojā un bārā

IEGĀDĀJOTIES BILETES LĪDZ 22. JŪNIJAM

PIEAUGUŠAJIEM: £ 15.00 PENSIONĀRIEM: £ 5.00

IEGĀDĀJOTIES BILETES 22. vai 23. JŪNIJĀ

PIEAUGUŠAJIEM: £ 20.00 PENSIONĀRIEM: £ 10.00

IEEJA BĒRNIEM līdz 14 g.v.: BEZ MAKSAS TELTIS un RITENMĀJAS: £5.00

DVF Straumēni, Catthorpe Manor Lillbourne Lane, Catthorpe, nr. Lutterworth, Leics., LE17 6DF Ieeja "Straumēnu" teritorijā un telšu pilsētīnā no plkst. 16.00 piektdien, 22. jūnijā. Sīkāka informācija un pasākuma noteikumi un nosacījumi www.straumeni.co.uk

Rīko: Straumēni Sponsors: MoneyGram Informatīvi atbalsta: BRĪVĀ LATVIJA ABN

Brīvā Latvija
reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

*Sāp atmiņas, sāp tukša vieta,
Kaut liktenis mums visiem viens,
Kad mūžā teka diezgan ieta,
Tā pārtrūkst tā kā pavediens...*

Bērzaines nodaļa un DVV izsaka visdziļāko līdzjutību
Mārtiņam Bērziņam, māti **BĒRZIŅŠ VALIJU**
mūžībā aizvadot.

**Vai aizvadītā gada skaistākā grāmata
jau ir jūsu grāmatplauktā?**

Z. fon Fegezaka grāmatu „Senči un pēcteči” varat iegādāties
Latvijas grāmatirdzniecības vietās, arī Okupācijas mūzeja
grāmatu galdā.

Redakcija mīļprāt jums šo grezno izdevumu izsūtīs pa pastu.
Maksa, ieskaitot pasta izdevumus, uz ASV – USD 56,-, uz
Eiropas valstīm – Euro 35,-.

Sazinieties ar redakciju; tālr. - +371 67326761, + 371 29439423,
e-pasts: redakcija@laiks.us

P.S. Eduarda Silkalna recenziju par Z. fon Fegezaka grāmatu
varat izlasīt mūsu laikraksta Nr.3, kā arī mājaslapas www.laiks.us
sadaļā recenzijas.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis "Straumēni",
Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics.
LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss
01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un
Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 60; 12 mēnešiem GBP 110.
Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā)
sūtīt laikraksta administrācijai (adrese sk. augšā),
uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā
par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-.
Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälpkommittén,
Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24,
Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. un fakss
08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 130 eiro; 6 mēn. – 70 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts
Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster.
Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204.
Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra,
Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801,
e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija
Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V.,
Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933,
e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem
130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija
(adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-,
12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā
£3 par 10 mm augstu vienslejiģā platumā
aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm)
£35. Zviedrijā – 500 kr.
Komerģiale sludinājumi £6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos
rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas
domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama
iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto
faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrāfists



Mūžībā aizgājis
mans mīlotais dzīves draugs

GUNĀRS JĀNIS CĪRULIS

Dzimis Latvijā 1926. gada 5. jūlijā,
miris Bedfordā, Anglijā, 2012. gada 8. maijā

Dziļās sērās
Zeltīte



Aizgāja

**VALENTĪNA LEITĪTIS,
dz. ROSICKIS**

22.08.1915 – 02.06.2012

Mums viņas pietrūks!

Radi Vācijā, ASV un Latvijā

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē.
Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mikstajos vākos.

Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētā un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsolīts klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742
e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026
e-pasts: madpolriga@madpol.lv

SPORTS

SPORTS

SPORTS

Šķēpi lido aiz 80 metriem

Igaunijā, Tartu, slavenā igauņu šķēpa metēja Gustava Sules piemiņas sacensībās, kas norisinājās 48. reizi, piedalījās arī vairāki Latvijas vieglatlēti. Četri izcīnīja pirmo vietu. Visspožāko uzvaru izcīnīja mūsu junioru pasaules rekordists **Zigismunds Sirmis**. Sacensības šķēpa mešanā viņš sāka pieticīgi – 75,67 m, sekoja „nullīte” un 71,01 m. Vel pēc diviem neiskaītiem metieniem pats pēdējais bija lielisks – 84,06 m – deviņais labākais rezultāts pasaulē šosezon. Zigismunds ir pirmais latviešu šķēpraidis, kurš šogad jau izpildījis olimpisko A normatīvu.

Latvijas šķēpmetējs **Vadims Vasiļevskis** Dimanta līgas posmā ASV pilsētā Jūdžinā izcīnīja uzvaru un sasniedza savu sezonas labāko rezultātu, šķēpu raidot 84,65 m tālu. Tas ir jauns sacensību rekords.

Tālākšānā Ineta Radeviča izcīnīja piekto vietu, labākajā mēģinājumā aizlecot 6,64 m. Uzvarētājam Sārai Proktorei Ineta zaudēja 20 cm.

Latvijas gaŗo distanču un maratona skrējēja **Jelena Prokopčuka** izcīnīja otro vietu 5000 m skrējienā Austrijas galvaspilsētā Vīnē. Viņas rezultāts -15 minūtes, 47,3 sekunde. par 17 sekundēm atpaliek no uzvaru izcīnījušās portugāļietes Anas Dulčes Fēliksas.



Dāmu finālbrauciena fināls. Ceturtā – Sanita Pušpure

Sanita Pušpure palīdz Īrijai

Airētāja **Sanita Pušpure** kvalificējusies Londonas Olimpiskajām spēlēm, kļuvusi par pirmo airētāju Īrijas vēsturē, kurā kvalificējas olimpiskajām spēlēm. Sanita Pušpure pārstāvēja Latviju U-23 līmenī, bet 2006. gadā kopā ar vīru pārcēlās uz Īriju. 2009. un 2010. gadā viņa uzvarēja Īrijas meistarsacīkstēs.

Šveices pilsētā Lucernā norisinājās Londonas Olimpisko spēļu kvalifikācijas turnīrs airēšanā. Šajās sacensībās par pēdējām ceļazīmēm uz četru gadu svarīgāko notikumu cīņās arī Īrijas airēšanas izlase, kurās sastāvā ir latviete Sanita Pušpure. Airējot vieninieķā, Sanita pusfinālā finišēja trešajā vietā un iekļuva finālā. Izšķirīgajā braucienā Pušpure finiša līniju šķērsoja ceturtā un tādējādi nopel-

nija ceļazīmi uz Londonas Olimpiskajām spēlēm. Tas šobrīd ir lielākais Īrijas latviešu sportistu sasniegums.

Izcilā airētāja Pušpure Latviju nav aizmirsi. Viņa mācījās Murgāņu Sporta ģimnazijā un ir pateicīga trenerēm Elitai Krūmiņai un Benitai Ceriņai par apgūto airēšanas meistarību.

Latvijas pāraŗu divniekam Laurim Šīrem un Dairim Adamaitim neizdevās kvalificēties Olimpiādam. Līdz ar to Latviju olimpiskajās spēlēs nepārstāvēs neviens airētājs.

Rīgas velomaratonā

Rīgas starptautiskajā velomaratonā dažāda gaŗuma trasēs startēja dalībnieki vairāk nekā no 50 valstīm. Profesionālie riteņbraucēji cīņās par uzvaru Rīgas *Grand*



Rīgas velomaratona distancē vajadzēja pavadīt vairāk nekā četras stundas

Prix 191 km gaŗajā trasē. Šis sacīkstes ir iekļautas Starptautiskās Riteņbraukšanas savienības (UCI) sacensību kalendārā, un to laureātiem tiek piešķirti UCI punkti un naudas balvas. Uzvarēja latviešu riteņbraucējs **Andžs Flaksis**. Viņš saņēma balvu arī kā labākais jaunais braucējs. Otro un trešo vietu ieņēma Igaunijas pārstāvji.

Baltijas kauss – Latvijas futbolistiem

Baltijas kausa izcīņa futbolā pirmoreiz notika 1928. gadā, un tas ir viens no vecākajiem komandu turnīriem Eiropā. Pašlaik sacensības notiek reizi divos gados. Iepriekšējā turnīrā 2010. gadā Kauņā uzvarēja Lietuvas valstsvienība, Latvija ieņēma otro vietu.

Šogad turnīrā Igaunijas pilsētā Veru piedalījās arī Somijas vie-

nība. Latvijas futbolisti pirmajā spēlē pārliecinoši ar 5:0 (3:0) pārspēja Lietuvas vienību. Piecus vārtus vienā spēlē Latvijas izlase guva pirmo reizi kopš neatkarības atjaunošanas. Kopumā pēdējo reizi valstsvienībai tas izdevās 1937. gadā, kad Kauņā ar 5:1 tika uzvarēta tieši Lietuvas izlase.

Somijas izlase ar 2:1 (2:1) pieveica igauņus un finālā spēlēja ar Latvijas vienību. Spēles pamatlaiks un papildu laiks beidzās neizšķirti – 1:1 (0:0). 11 m sitienu serijā veiksmīgāki bija Latvijas futbolisti un uzvarēja ar 2:1, izcīnot Baltijas kausu.

Latvijas futbola izlase Austrijas pilsētā Klagenfurtē pārbaudes spēlē ar 0:1 (0:0) zaudēja vienai no 2012. gada Eiropas meistarsacīkšu finālturnīra rīkotājvalstīm - Polijai.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

DVF Kovenrijas nodaļa 17. jūnijā plkst. 15 „Mūsmājas” sasauc **Ārkārtēju pilnu biedru sapulci** ar darba kārtību:

1. Sapulces atklāšana un vadības vēlēšana
2. Valdes priekšsēža ziņojums
3. Mūsmājas finanses un Mūsmājas slēgšana
4. Dažādi jautājumi un priekšlikumi

Ja plkst. 15 nebūs ieradies vajadzīgais skaits biedru, plkst.15.30 sapulce būs tiesīga lemt neatkarīgi no ieradušos biedru skaita. Nod. valde.

Daugavas Vanagu Fonda Kovenrijas nodaļa savā īpašumā „Mūsmājas” rīko Jāņu sagaidīšanu.

Piektdienas - **22. jūnija** vakarā sadraudzība pie latviešu alus.

Sestdien, **23. jūnijā**, plkst. 19 tradicionālā Jāņu ieligošana pie ugunskura. “Bērzu Strazdu” un “Ockn Dough” jautrā mūzika. Pilna bufete. Desiņas ar kāpostiem. Pirāgi. Ieeja £ 10.00 Pensionāriem £ 5.00 Teltis un riteņmājas £ 5.00 Bērniem līdz 14 gadiem ieeja brīva.

Notinghamas DVF nodaļas namā, 1a Standhill Road, Carlton, Nottingham, NG4 1JL, tālr. 0115 987 8599:

* **Aizvesto piemiņas dienas atcere** ceturtdien, **14. jūnijā**, plkst. 16. Vēsturnieku Ināras Kolmanes un Ulza Neiburga Videofilmas izrāde „**Pretrunīgā vēsture**”.

* **Līgo vakars** ar groziņiem ceturtdien, **21. jūnijā**, plkst. 19.

Daugavas Vanagu fonds savā lauku īpašumā STRAUMĒNI

rīko lieliskus ģimenes JĀŅUS sestdien, 23. jūnijā!

PROGRAMMA:

Zaļā zāle - Nodarbības bērniem: plkst. 11 - 14.30 Bērnu pils, rotaļas, sejas krāsošana. Plkst. 16.30 - 18.30 Bērnu diskotēka. **Lielās mājas terase:** plkst. 12 Tirdziņš. **Pulkstenmāja:** plkst. 12 - 17. Trimdas grāmatu antikvāriāts - tirdziņš (arī svētdien plkst. 10 - 13). **Pie Lielās mājas:** plkst. 14.30 - 16.30 Jāņu tradīciju apmācības – vainagu pišana, Jāņu dziesmas un danči (lūdzu, ņemiet līdzi puķes un ozollapas vainagu pišanai). **Lielā skatuve:** plkst. 19 „Jāņu bērni sabraukuši” - Briseles latviešu dejtāju koncertuzvedums. Plkst. 21 Zaļumballe ar grupu ”Bankets”. **Zviedru zāle:** plkst. 21 100% Latviešu mūzika ar duetu „Helmuts un Liene”.

Jāņu tēvs un Jāņu māte, ugunskurs, loterija, bāri, bufetes.

IEEJA: biļešu iepriekšpārdošana līdz **22. jūnijam** www.wegotickets.com/latvian, DVF Straumēnu birojā un bārā un DVF Londonas nama birojā un bārā, un vēl citos latviešu centros Anglijā. Iegādājoties biļetes līdz 22. jūnijam: pieaugušajiem £15.00, pensionāriem: £5.00. Iegādājoties biļetes 22. jūnijā vai sarīkojuma dienā: pieaugušajiem £20.00, pensionāriem £10.00. Bērniem līdz 14 g. v. bez maksas, teltis un riteņmājas £5.00.

Ieeja Straumēnu teritorijā un telšu pilsētiņā piektdien, 22. jūnijā, no plkst. 16. Vairāk informācijas un sarīkojuma noteikumi un nosacījumi www.straumeni.co.uk. DVF Straumēni, Catthorpe Manor, Lilbourne Lane, Catthorpe, Leics., LE17 6DF.

DIEVKALPOJUMI

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien, **10. jūnijā**, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu

Londonā, St. James's Church, Piccadilly, W1J 9LL, svētdien, **17. jūnijā**, plkst. 15 Oikūmenisks Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Sprediķo Revd. Lucy Winkett. Dievkalpojumu rīko Baltiešu padome.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Halifaksā, 8 Lord Str., DVF namā, HX1 5AE, sestdien, **16. jūnijā**, plkst. 14 dievkalpojums un Aizvesto piemiņas atcere.

Lidsā, Sv. Lūkas baznīcā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, svētdien, **17. jūnijā**, plkst. 14 dievkalpojums un Aizvesto piemiņas atcere.

Lidsā, LS16 6AH, Lawnswood kapsētas kapličā, svētdien, **22. jūlijā**, plkst. 14 Kapu svētku dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, **17. jūnijā**, plkst.10.30 dievkalpojums un Aizvesto piemiņas atcere. Svētdien, **8. jūlijā**, plkst. 14 Kapu svētku dievkalpojums Nab Wood kapsētā

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Voringtonā, WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **1. jūlijā**, plkst. 20 dievkalpojums ar dievgaldu.

Boltonā, BL1 5BU, Heaton kapsētā, sestdien, **7. jūlijā**, plkst. 13 ziedu nolikšana un svētbrīdis kapsētā.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

„Mūsmājas”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3FZ, ceturtdien, **14. jūnijā**, plkst. 15 Tautas sēru dievkalpojums. Dievkalpojumā aicināti piedalīties Birminghamas, Lesteras un „Straumēnu” kopu locekļi.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **10. jūnijā**, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA

Minchenes Latviešu luterāņu draudzē, Svētā Gara baznīcā (Heiliggeistkirche, Hugo Troendle Str. 53, München-Moosach), svētdien, **17. jūnijā**, plkst. 16.30 dievkalpojums. Dievkalpojumu vadīs mācītāja Dr. Ilze Kezberē, pēc dievkalpojuma sadraudzības stunda. Miļi aicināti latvieši un vācu draugi no tuvienu un tālienes.

Libekā, Lorenca baznīcā, **16. jūnijā** plkst. 14 Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzskodas.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā Butjadinger Str. 59, **17. jūnijā** plkst. 11 Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Virzburgā, Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2, sestdien, **16. jūnijā**, plkst. 13.30 būs dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās.

Frankfurtē, Sv. Mateja baznīcas draudzes namā “Brentanohaus”, Brentano ielā 23, svētdien, **17. jūnijā**, plkst. 14 paredzēts dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar tējas galdu.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **1. jūlijā**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Archibiskaps Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristejas telpās.

Berlinē, Paula Gerharda baznīcā (Paul-Gerhardt-Kirche), Wisbyer Str. 7, 10439, Berlin, svētdien, **17. jūnijā**, plkst. 14. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, pie ērģelēm Agita Rando. Pēc dievkalpojuma baznīcas sānu jomā kafijas galds ar līdzi atnestiem cienasta groziņiem.

ZVIEDRIJA

Priecājamies ziņot, ka **Latviešu pensionāru apvienību Stokholmā** otrdien, **12. jūnijā**, plkst. 14 Wallingatan 34, durvju kods 8591, apciemos pensionāri no Talsiem. Viņi pastāstīs par savu pilsētu, par savu darbību un rādīs daudz bilžu. Pie kafijas ir pasolīts Talsu kļiņģeris. Visi laipni aicināti. LPA valde

Jāņu tirdziņš Stokholmā, Wallingatan 34, 5 tr., notiks **17. jūnijā**. Sākums plkst. 12.30. ZLA valde.

Mazo bērnu nometne (3-4 g.), Ēlandē, Sandbijā, **23. - 31. jūlijs**. Pieteikties pie Zanes Zaļkalnes, tālr. 070 63 22 006, zane.zalkalns@tele2.se.